Ársskýrsla Seðlabanka Íslands 2007

ÁRSSKÝRSLA 2007

Efnisyfirlit

3 I *Markmið og stefna Seðlabanka Íslands*

7 II *Stefnan í peningamálum og framvinda efnahagsmála*

11 III *Fjármálakerfið*

19 IV *Ýmsir þættir í starfsemi Seðlabanka Íslands*

33 V *Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið*

39 *Ársreikningur 2007*

Viðaukar

55 *Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2007*

56 *Ritaskrá Seðlabanka Íslands fyrir árið 2007*

57 *Töflur*

Bankastjórn Seðlabanka Íslands.
Frá vinstri: Ingimundur Friðriksson, Davíð Oddsson formaður og Eiríkur Guðnason.

Útgefandi:
Seðlabanki Íslands, Kalkofnsvegi 1, 150 Reykjavík.
Sími: 569 9600, símbréf: 569 9605
Netfang: sedlabanki@sedlabanki.is
Veffang: www.sedlabanki.is

Prentun og bókband: Gutenberg
Reykjavík 2008
ISSN 1670-522X

Merking tákna:

*	Bráðabirgðatala eða áætlun.
0	Minna en helmingur einingar.
-	Núll, þ.e. ekkert.
...	Upplýsingar vantar eða tala ekki til.
.	Tala á ekki við.

I Markmið og stefna Seðlabanka Íslands

Meginmarkmið stjórnar peningamála er stöðugleiki í verðlagsmálum. Í lögum um Seðlabanka Íslands (nr. 36/2001) er kveðið svo á að meginmarkmið bankans sé að stuðla að stöðugu verðlagi. Með samþykki forsætisráðherra er bankanum heimilt að lýsa yfir tölulegu markmiði um verðbólgu. Í sameiginlegri yfirlýsingu ríkisstjórnar Íslands og Seðlabanka Íslands 27. mars 2001 var bankanum sett verðbólgumarkmið, þ.e. að árleg verðbólga, reiknuð sem hækkun vísitölu neysluverðs á tólf mánuðum, yrði að jafnaði sem næst 2½%.[1] Í lögunum er jafnframt tekið fram að Seðlabankinn skuli stuðla að framgangi stefnu ríkisstjórnarinnar í efnahagsmálum enda telji hann það ekki ganga gegn meginmarkmiði sínu um stöðugt verðlag. Þá skal bankinn sinna viðfangsefnum sem samrýmast hlutverki hans sem seðlabanka, svo sem að varðveita gjaldeyrisvarasjóð og stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslukerfi í landinu og við útlönd. Bankinn skal m.ö.o. sinna viðfangsefnum sem varða fjármálastöðugleika. Í lögunum eru jafnframt ákvæði um reikningsskil og gagnsæi peningastefnunnar og starfsemi bankans almennt.

Peningastefna

Til grundvallar við framkvæmd stefnunnar í peningamálum leggur Seðlabankinn verðbólguspá þrjú ár fram í tímann. Spáin er birt í riti bankans *Peningamálum* sem gefið er út þrisvar á ári. Auk þess birtir bankinn eigin þjóðhagsspá og ítarlega greiningu á framvindu og horfum í efnahags- og peningamálum samhliða birtingu verðbólguspárinnar.

Til ársloka 2005 hafði Seðlabankinn ekki fyrirfram ákveðna vaxtaákvörðunardaga að öðru leyti en því að við útgáfu *Peningamála* sem þá var fjórum sinnum á ári var gerð ítarleg grein fyrir ákvörðunum bankastjórnar hvort sem vöxtum var breytt eður ei. Á árinu 2006 voru teknir upp fyrirfram ákveðnir vaxtaákvörðunardagar. Í upphafi var tilkynnt að þeir yrðu sex, þ.m.t. þrír útgáfudagar *Peningamála*, og að bankastjórn gæti breytt stýrivöxtum á milli vaxtaákvörðunardaga teldi hún tilefni til þess. Á árinu 2006 var bætt við tveimur vaxtaákvörðunardögum þannig að þeir urðu átta á því ári. Tilkynnt var um hvorn viðbótardaganna á næsta vaxtaákvörðunardegi á undan. Síðla árs tilkynnti bankastjórn sex vaxtaákvörðunardaga á árinu 2007. Áfram gilti að bankastjórn gæti bætt við vaxtaákvörðunardögum teldi hún tilefni til. Einum ákvörðunardegi var bætt við 2007, þ.e. 20. desember, og var tilkynnt um hann á næsta vaxtaákvörðunardegi á undan. Ákvörðunardagarnir urðu því sjö á því ári. Síðla árs 2007 tilkynnti bankastjórn sex ákvörðunardaga 2008. Áfram gildir að bankastjórn getur bætt við ákvörðunardögum telji hún tilefni til. Í samræmi við ákvæði laga um bankann hefur bankastjórn sett reglur um undirbúning, rökstuðning og kynningu ákvarðana í peningamálum.[2]

---

1. Yfirlýsingin var birt í *Peningamálum* 2001/2 og á heimasíðu bankans. Lítils háttar breyting var gerð á henni í nóvember 2005.
2. Reglurnar eru birtar á heimasíðu bankans.

Meginstjórntæki bankans eru stýrivextir hans, þ.e. vextir í lausafjárfyrirgreiðslu hans við lánastofnanir sem fram fer með lánum gegn veði. Vikuleg útboð eru haldin á veðlánum sem veitt eru til einnar viku í senn.

Seðlabankinn leggur bindiskyldu á lánastofnanir, 2% af skilgreindum skuldbindingum með líftíma tvö ár eða skemmri.

Fjármálastöðugleiki

Seðlabankinn leitast jafnan við að hafa góða yfirsýn yfir stöðu lánastofnana og fjármálamarkaða og birtir reglulega greiningu sína á þáttum sem varða fjármálastöðugleika. Þar er ítarlega fjallað um þjóðhagslegar vísbendingar um fjármálastöðugleika jafnt sem rekstrarvísbendingar. Til ársins 2004 birti bankinn greiningu sína tvisvar á ári í ársfjórðungsritinu *Peningamálum*. Á árinu 2005 hóf bankinn útgáfu sérstaks rits, *Fjármálastöðugleika*, sem gefið er út einu sinni á ári.

Með vísan til heimildar í lögum um Seðlabankann hefur hann sett reglur um lágmark lausafjár sem lánastofnunum ber ætíð að hafa yfir að ráða og reglur um gjaldeyrisjöfnuð lánastofnana. Á árinu 2006 gerði bankastjórn sérstaka samþykkt um viðfangsefni bankans á sviði fjármálastöðugleika.[3]

Í lögunum er Seðlabankanum veitt heimild þegar sérstaklega stendur á og hann telur þess þörf til að varðveita traust á fjármálakerfi landsmanna að veita lánastofnunum í lausafjárvanda ábyrgðir eða önnur lán en þau sem falla undir regluleg viðskipti. Auk þess stuðlar Seðlabankinn að virku og öruggu fjármálakerfi með því að þróa innlend greiðslu- og uppgjörskerfi í samræmi við alþjóðlega viðurkenndar kröfur. Um viðfangsefni sem varða fjármálastöðugleika á Seðlabankinn samstarf við Fjármálaeftirlitið á grundvelli samstarfssamnings sem gerður er með hliðsjón af ákvæðum laga um Seðlabankann og laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.[4] Á árinu 2006 var einnig gert samkomulag á milli forsætisráðuneytis, fjármálaráðuneytis, viðskiptaráðuneytis, Fjármálaeftirlitsins og Seðlabanka Íslands um samráð varðandi fjármálastöðugleika og viðbúnað.[5]

Önnur viðfangsefni

Samkvæmt lögum hefur Seðlabankinn einkarétt á að gefa út peningaseðla og mynt. Bankinn varðveitir gjaldeyrisforða þjóðarinnar og sér um ávöxtun hans. Bankinn annast samskipti og viðskipti við erlendar og alþjóðlegar stofnanir á starfssviði sínu og fer með fjárhagsleg tengsl við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn fyrir hönd ríkisins.

Reikningsskil og gagnsæi

Samkvæmt lögum skal Seðlabankinn eigi sjaldnar en ársfjórðungslega gera opinberlega grein fyrir stefnu sinni í peningamálum og fyrir þróun peningamála, gengis- og gjaldeyrismála og aðgerðum sínum á þeim sviðum. Þá skal Seðlabankinn gefa út ársskýrslu þar sem hann gerir ítarlega grein fyrir starfsemi sinni.[6] Seðlabankinn leitast við að

3. Samþykktin er birt á heimasíðu Seðlabanka Íslands. Sjá einnig umfjöllun í kafla IV.
4. Samningurinn er birtur á heimasíðum Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins.
5. Samkomulagið er birt á heimasíðu Seðlabanka Íslands. Nánari umfjöllun í kafla IV.
6. Ritaskrá bankans fyrir árið 2007 er birt í viðauka.

gera eins rækilega grein fyrir starfsemi sinni og kostur er. Þar með eru taldar forsendur ákvarðana hans í peningamálum, mat hans á fjármálastöðugleika og margt það sem lýtur að starfsemi bankans að öðru leyti. Gagnsæi og reikningsskil eru einnig tryggð með því að skilgreina svokölluð þolmörk verðbólgumarkmiðsins. Í þeim felst að víki verðbólga meira en 1½ prósentu frá verðbólgumarkmiðinu ber bankanum að senda ríkisstjórninni greinargerð þar sem skýrt er hverjar ástæður fráviksins eru, hvernig bankinn hyggst bregðast við og hve langan tíma það muni taka að ná markmiðinu. Greinargerðin skal birt opinberlega.

II Stefnan í peningamálum og framvinda efnahagsmála

Eins og undanfarin ár var meginviðfangsefni peningastefnunnar á árinu 2007 að glíma við verðbólgu, sem hefur verið umtalsvert yfir markmiði allt frá árinu 2004.[1] Raunstýrivextir voru nálægt sögulegu hámarki og í nóvember hækkaði Seðlabankinn stýrivexti um 0,45 prósentur í 13,75%.[2] Undirliggjandi verðbólga á árinu var u.þ.b. 7½%, en vegna áhrifa lækkunar neysluskatta mældist hækkun vísitölu neysluverðs aðeins 5,9% yfir árið. Verðbólgan ber vott um að mikið ójafnvægi var enn til staðar í þjóðarbúskapnum. Áætlað er að framleiðsla hafi verið mun meiri en framleiðslugeta[3] og spenna á vinnumarkaði jókst. Viðskiptahalli minnkaði, en var enn mikill. Eftir lægð á seinni helmingi ársins 2006 og í byrjun árs 2007, í kjölfar gengislækkunar krónunnar fyrr á árinu 2006, jókst vöxtur eftirspurnar á ný um miðbik ársins og verðbólga í kjölfarið. Á hinn bóginn versnuðu fjármálaleg skilyrði verulega á síðari hluta ársins, bæði vegna þróunar á alþjóðlegum fjármálamörkuðum og virkari miðlunar stýrivaxta yfir á lengri enda skuldabréfamarkaðarins og útlánavexti. Ákvörðun Seðlabankans um að auka gagnsæi í framkvæmd peningastefnunnar með því að birta eigin spá um stýrivexti átti líklega verulegan hlut í að auka virkni hennar.

Hækkun húsnæðisverðs skýrir aukna verðbólgu að miklu leyti

Verðbólga á árinu 2007 var 5% að meðaltali. Að frátöldum áhrifum skattabreytinga og annarra tímabundinna þátta, sem eðlilegt var að horfa framhjá við ákvarðanir í peningamálum, var verðbólga tæplega 7% að meðaltali. Hún hjaðnaði á fyrri hluta ársins og fram í ágúst, þegar tólf mánaða hækkun neysluverðs mældist 3,4%. Hjöðnunin stafaði að miklu leyti af áhrifum lægri neysluskatta. Á síðari helmingi ársins jókst verðbólga hins vegar á ný og mældist 5,9% frá upphafi til loka ársins. Skýrist það einkum af auknum vexti eftirspurnar, sem birtist í örum vexti launakostnaðar og hækkun húsnæðisverðs. Hækkun húsnæðiskostnaðar skýrir að miklu leyti aukna verðbólgu.

Húsnæðismarkaðurinn tók að kólna undir lok ársins

Ein ástæða þess að erfiðlega hefur gengið að hemja verðbólgu undanfarin ár er að áhrif vaxtahækkana Seðlabankans hafa ekki komið fram af fullum þunga á fasteignaveðlánamarkaði. Vextir Íbúðalánasjóðs fylgdu lengi vel ekki að fullu vaxtabreytingum á markaði. Í apríl voru lánshlutföll og lánsfjárhæðir Íbúðalánasjóðs ennfremur hækkuð. Hvort tveggja átti líklega þátt í því að fasteignaverð hækkaði hratt á vormánuðum og fram á haust. Heimilunum tókst einnig að nokkru leyti að víkja sér undan hærri vöxtum verðtryggðra lána með aukinni lántöku í erlendum gjaldmiðlum. Undir lok ársins gætti

Mynd II-1
Stýrivextir seðlabanka
Daglegar tölur 1. janúar 1998 - 27. desember 2007

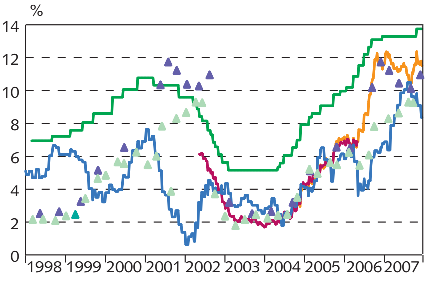

1. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 13 0517 og RIKS 15 1001.
2. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 13 0517 og HFF150914.

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Mynd II-2
Undirliðir verðbólgu
Áhrif á þróun vísitölu neysluverðs 2004 - 2007

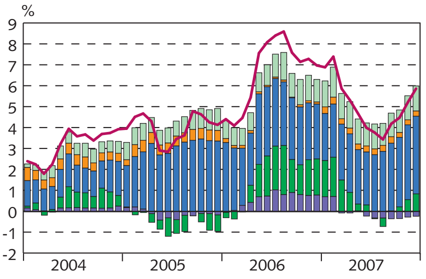

Heimild: Hagstofa Íslands.

Mynd II-3
Verðtryggðir vextir íbúðalána
Lægstu vextir íbúðalána

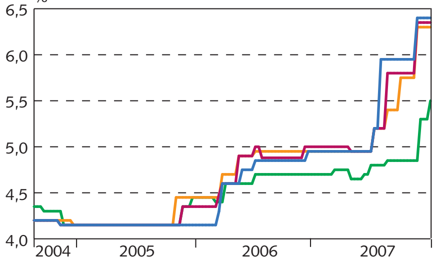

Heimildir: Íbúðalánasjóður, Seðlabanki Íslands.

1. Ítarleg grein er gerð fyrir framvindu efnahagsmála og framkvæmd peningastefnunnar í ársþriðjungsriti bankans, *Peningamálum*.
2. Stýrivextir Seðlabankans eru frá og með júní 2007 settir fram sem nafnvextir í stað ávöxtunar áður.
3. Framleiðslugeta (potential output) er sú framleiðsla sem samrýmist stöðugu verðlagi þegar litið er til lengri tíma.

Mynd II-4

Laun og kaupmáttur 1995 - 2007

Launavísitala Hagstofu

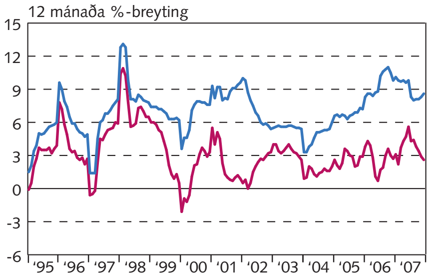

Kaupmáttur launa
Launavísitala

Heimild: Hagstofa Íslands.

Mynd II-5

Landsframleiðsla

Framlag einstakra liða til hagvaxtar

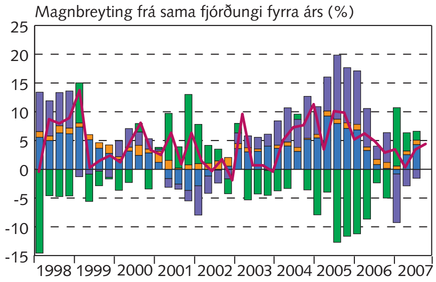

VLF (%)
Einkaneysla
Samneysla
Fjármunamyndun
Utanríkisviðskipti

Heimild: Hagstofa Íslands.

Mynd II-6

Undirþættir viðskiptajafnaðar

Rekstrarframlög talin með þáttatekjum

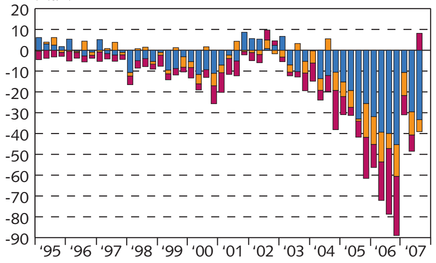

Vöruskiptajöfnuður
Þjónustujöfnuður
Þáttatekjujöfnuður

Heimild: Seðlabanki Íslands.

hækkunar útlánsvaxta hins vegar greinilega í minnkandi umsvifum og húsnæðisverð hætti að hækka.

Ör vöxtur ráðstöfunartekna meginuppspretta aukinnar eftirspurnar

Eftir langvarandi umframeftirspurn um margra ára skeið jókst vinnuaflsskortur og launaskrið enn á árinu 2007, þrátt fyrir að eftirspurn eftir vinnuafli hafi í vaxandi mæli verið mætt með innflutningi erlends vinnuafls. Ásamt skattalækkunum hafði ör hækkun launa í för með sér fádæma mikinn vöxt ráðstöfunartekna sem kynti undir vexti eftirspurnar á árinu 2007. Eftir lægð í ársbyrjun sótti einkaneysla í sig veðrið er líða tók á árið og var gríðarleg seinni helming þess. Þótt drægi úr fjárfestingu í ál- og orkuverum fyllti önnur fjárfesting að miklu leyti í skarðið. Mikill kraftur var því í almennri atvinnuvegafjárfestingu á árinu, ekki síst fjárfestingu í verslunar- og skrifstofuhúsnæði.

Mikill viðskiptahalli

Verulega dró úr viðskiptahalla á árinu 2007 frá fyrra ári. Umskiptin voru þó minni en virðist við fyrstu sýn. Meginhluta samdráttarins má rekja til þróunar óreglulegra liða, eins og viðskipta með skip og flugvélar og sveiflukenndrar ávöxtunar erlendrar hlutafjáreignar, sem ýktu niðurstöður árið 2006 en drógu úr mældum halla árið 2007. Þrátt fyrir að útlit sé fyrir að viðskiptahalli á árinu hafi verið mun minni en árið 2006 er einsýnt að hann var langt frá því að vera sjálfbær. Sviptingar á alþjóðlegum fjármálamörkuðum höfðu sem fyrr sterk áhrif á gengi krónunnar, sem sveiflaðist verulega á árinu. Í lok ársins var vegið gengi krónunnar svipað og í byrjun þess.

Birting stýrivaxtaferils hafði áhrif á væntingar

Til að bæta framsetningu peningastefnunnar hóf Seðlabankinn í mars 2007 að birta stýrivaxtaferil sem sérfræðingar bankans telja samrýmast því að verðbólgumarkmiðinu verði náð innan viðunandi tíma. Ferillinn felur ekki í sér yfirlýsingu eða fyrirheit bankastjórnar um þróun stýrivaxta en er þýðingarmikil vísbending um hverjir stýrivextirnir þurfa að vera miðað við fyrirliggjandi upplýsingar til þess að verðbólgumarkmiðið náist á spátímanum. Birting stýrivaxtaferilsins virðist hafa greitt fyrir miðlun peningastefnunnar um vaxtarófið. Eftir breytinguna virtust væntingar markaðsaðila og annarra um þróun stýrivaxta betur samrýmast skilaboðum Seðlabankans en áður.

Miðlun peningastefnunnar greiðari

Eftir snarpa hækkun stýrivaxta á árinu 2006 voru raunstýrivextir orðnir afar háir í ársbyrjun. Minni verðbólga framan af ári 2007 hafði í för með sér töluverða hækkun raunstýrivaxta miðað við liðna verðbólgu, sem gekk til baka þegar verðbólga jókst á síðari helmingi ársins. Miðað við verðbólguálag ríkisbréfa voru raunstýrivextir svipaðir í upphafi og lok árs. Birting Seðlabankans á eigin stýrivaxtaferli virðist sem fyrr segir hafa greitt verulega fyrir miðlun stýrivaxta um vaxtarófið. Vextir verðtryggðra langtímaskuldabréfa, sem lengi höfðu ekki orðið fyrir miklum áhrifum frá auknu peningalegu aðhaldi, hækkuðu skarpt á síðari helmingi ársins. Versnandi skilyrði á alþjóðlegum fjármálamörkuðum áttu þar þó einnig hlut að máli.

Vextir á millibankamarkaði í takti við vexti Seðlabankans

Vextir á millibankamarkaði lágu nær grunnvöxtum Seðlabankans á árinu 2007 en oft áður. Nokkrir hnökrar höfðu verið á miðlun peningastefnunnar á skemmsta enda vaxtarófsins seinni hluta ársins 2006 og fram í febrúar 2007 en í kjölfar þess að fjölgað var veðhæfum bréfum í viðskiptum við Seðlabankann starfaði markaðurinn eðlilega. Þó hækkuðu vextir nokkuð um tíma í ágúst þegar óróinn á alþjóðlegum fjármálamarkaði stóð sem hæst en urðu þó aldrei hærri en daglánavextir Seðlabankans.

Útgáfa skuldabréfa í krónum á alþjóðlegum markaði hefur haft í för með sér að velta á innlendum fjármálamörkuðum hefur aukist til muna og styrkt verðmyndun. Velta á innlendum gjaldeyrismarkaði jókst um rúmlega fimmtung á árinu 2007 frá fyrra ári og velta á krónumarkaði jókst um tæplega 13% en hefur fjórfaldast frá árinu 2004.

Fjármálaleg skilyrði versnuðu á seinni hluta ársins

Á seinni helmingi ársins urðu miklar sveiflur á fjármálamörkuðum heimsins, sem Ísland fór ekki varhluta af. Gengi krónunnar veiktist og lánskjör innlendra fjármálafyrirtækja erlendis versnuðu. Ásamt hækkun stýrivaxta í nóvember hafði það töluverð áhrif til hækkunar innlendra vaxta og framboð lánsfjár dróst saman. Lækkun hlutabréfaverðs á haustmánuðum fól einnig í sér aukinn fjármagnskostnað fyrirtækja. Undir lok ársins stóð Seðlabankinn því frammi fyrir því vandasama verkefni að vega og meta viðbrögð við vaxandi eftirspurn og verðbólgu annars vegar og ört versnandi fjármálaskilyrðum hins vegar, sem sýnt er að munu draga úr vexti og verðbólgu að því tilskildu að gengi krónunnar lækki ekki umfram það sem reiknað var með í spám.

Tafla II-1. Stýrivaxtabreytingar Seðlabanka Íslands 2007

Ákvörðunardagur	*Breyting*
8. febrúar	Óbreyttir
29. mars	Óbreyttir
16. maí	Óbreyttir
5. júlí	Óbreyttir
6. september	Óbreyttir
1. nóvember	+ 0,45 prósentur
20. desember	Óbreyttir

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd II-7
Stýrivextir og framvirkir vextir

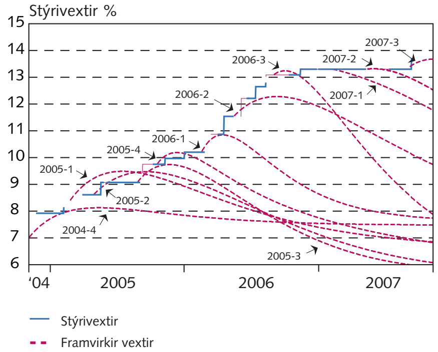

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd II-8
Meðalgengi og raungengi krónu 2002-2007
Mánaðarleg meðaltöl

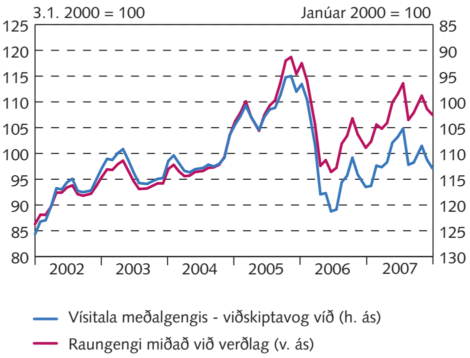

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd II-9
Vextir á krónumarkaði og stýrivextir Seðlabankans
Daglegar tölur 3. janúar 2006 - 31. desember 2007

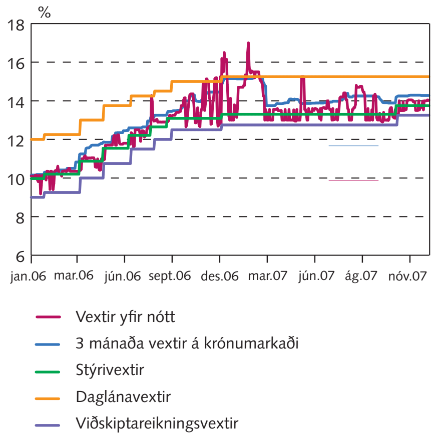

Heimild: Seðlabanki Íslands.

III Fjármálakerfið

Fjármálafyrirtæki

Seðlabankinn stuðlar að virku og öruggu fjármálakerfi

Með vísan til þess lögbundna hlutverks að stuðla að virku og öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslukerfi í landinu og við útlönd, leggur Seðlabanki Íslands áherslu á að meta hættu á lausafjárvanda fjármálafyrirtækja og uppgjörsvanda í greiðslu- og verðbréfauppgjörskerfum sem geta haft kerfislegt mikilvægi. Jafnframt beitir hann sér fyrir úrbótum og jákvæðri þróun fjármálakerfisins. Bankinn hefur hliðsjón af alþjóðlegum samningum og öðrum viðmiðunum sem lúta að bestu framkvæmd svo og vinnu erlendra seðlabanka sem lengst hafa náð á þessu sviði. Seðlabankinn á náið samstarf við Fjármálaeftirlitið um viðfangsefni sem varða stöðugleika fjármálakerfisins á grundvelli samstarfssamnings sem stofnanirnar gera með sér.[1] Vegna þess að starfsemi einstakra norrænna banka teygir sig í vaxandi mæli yfir landamæri hafa norrænu seðlabankarnir gert með sér samkomulag um viðbrögð við fjármálaáföllum.

Almennt má segja að í hugtakinu fjármálastöðugleiki felist stöðugleiki mikilvægustu fjármálafyrirtækja og -markaða. Tvennt þarf til að svo sé, annars vegar að mikilvægustu fjármálafyrirtækin séu traust í þeim skilningi að yfirgnæfandi líkur séu á að þau geti staðið við skuldbindingar sínar án truflana eða utanaðkomandi aðstoðar, og hins vegar að mikilvægustu markaðir séu traustir þannig að markaðsaðilar geti átt viðskipti snurðulaust og á verði sem endurspeglar grundvallarmarkaðskrafta og breytist ekki verulega til skamms tíma án tilverknaðar þeirra.

Greining á fjármálastöðugleika

Einu sinni á ári gefur Seðlabankinn út ritið *Fjármálastöðugleika*. Tilgangurinn er að stuðla að upplýstri umræðu, efla áhættustýringu og skýra hvernig bankinn vinnur að lögbundnum viðfangsefnum sínum á þessu sviði. Í *Fjármálastöðugleika* sem gefinn var út í apríl 2007 tilgreindi Seðlabankinn helstu áhættuþætti fjármálakerfisins og viðnámsþrótt þess. Bent var á ójafnvægið í þjóðarbúskapnum, viðskiptahalla, hækkun erlendra skulda og hugsanlega lækkun gengis krónunnar. Jafnframt var fjallað um áhættu tengda hækkun á vöxtum og vaxtaálagi erlendis og sagt að slíkt gæti haft víðtæk áhrif. Á hinn bóginn hafði á vormánuðum sl. árs dregið stórlega úr óvissu um aðgengi bankanna að fjármagni frá því sem var um tíma á árinu 2006 og þeir höfðu byggt upp rúma lausafjárstöðu. Þannig beindist athyglin þá einkum að gæðum eigna bankanna. Þeir þættir sem stuðluðu að viðnámsþrótti fjármálakerfisins lutu einkum að sterkri stöðu bankanna sem birtist í rúmri lausafjárstöðu og háum eiginfjárhlutföllum. Þá stóðust íslensku bankarnir vel áhættupróf sem Fjármálaeftirlitið og Seðlabankinn gerðu. Á heildina litið var það niðurstaða Seðlabankans

1. Samningurinn er birtur á heimasíðu Seðlabankans.

að fjármálakerfið væri í meginatriðum traust. Það væri fært um að standast hugsanleg áföll í efnahagslífinu og á fjármálamörkuðum, miðla lánsfé og greiðslum og dreifa áhættu með viðhlítandi hætti. Það var með öðrum orðum sagt fært um að sinna hlutverki sínu með skipulegum og skilvirkum hætti.

Afkoma stærstu viðskiptabanka var góð

Afkoma þriggja stærstu viðskiptabankanna var góð á árinu 2007. Vaxtatekjur þeirra héldu áfram að aukast vegna mikillar útlánaaukningar, þóknunartekjur voru miklar en gengishagnaður dróst verulega saman frá fyrra ári. Rekstrarkostnaður bankanna jókst nokkuð en vanskil viðskiptamanna voru áfram í lágmarki. Á árinu 2007 var rúmlega helmingur tekna bankanna af starfsemi erlendis.

Eignir þriggja stærstu viðskiptabankanna námu um 11.354 ma.kr. í árslok 2007 og jukust um tæplega 3.000 ma.kr. á árinu eða um 34%. Stærsti eignaliður bankanna er útlán en útlán til viðskiptamanna erlendis námu í árslok um 59% af heildarútlánum til viðskiptamanna. Umtalsverð aukning varð á innlánum á sl. ári. Í árslok var svo komið að um helmingur útlána stærstu viðskiptabanka var fjármagnaður með innlánum. Eiginfjárhlutföll bankanna lækkuðu frá fyrra ári og námu að meðaltali 11,6% í árslok 2007, en teljast þó vel viðunandi.

Lausafjárskortur á alþjóðlegum fjármálamörkuðum

Vegna mikils vaxtar viðskiptabankanna á sl. árum hefur erlend markaðsfjármögnun þeirra aukist. Íslensku bankarnir eru því háðir greiðum

Tafla III-1. Lánshæfismat Moody´s á íslensku viðskiptabönkunum í lok febrúar 2008

	Mat kynnt	*Til langs tíma*	*Til skamms tíma*	*Fjárhagslegur styrkur*
Kaupþing banki	Febrúar 2008	A1	P-1	C-
Glitnir banki	Febrúar 2008	A2	P-1	C-
Landsbanki Íslands	Febrúar 2008	A2	P-1	C-

Tafla III-2. Lánshæfismat Fitch á íslensku viðskiptabönkunum og Straumi-Burðarás Fjárfestingarbanka í árslok 2007

	Mat kynnt	*Til langs tíma*	*Til skamms tíma*	*Óháð*	*Stuðningur*
Kaupþing banki	Ágúst 2006	A	F1	B/C	2
Glitnir banki	Ágúst 2006	A	F1	B/C	2
Landsbanki Íslands	Febrúar 2006	A	F1	B/C	2
Straumur-Burðarás Fjárfestingarbanki	Júní 2006	BBB-	F3	C/D	3

Tafla III-3. Lánshæfismat Standard & Poor's í árslok 2007

	Mat kynnt	*Til langs tíma*	*Til skamms tíma*
Glitnir banki	Júní 2006	A-	A2

aðgangi að erlendum fjármálamörkuðum. Á árinu 2007 jukust vanskil á bandarískum húsnæðislánum og í kjölfarið fór að gæta lausafjárskorts á alþjóðlegum fjármálamörkuðum. Íslensku bankarnir fundu fyrir minna framboði lánsfjár og álag á skuldatryggingum (e. CDS) þeirra hækkaði. Vegna umrótsins héldu bankarnir sig til hlés á fjármálamörkuðum síðari hluta ársins 2007 en juku innlán. Í lok ársins 2007 var lausafjárstaða bankanna samkvæmt reglum Seðlabankans góð og uppfyllti einnig þeirra eigin reglur.

Alþjóðleg fyrirtæki meta lánshæfi stóru viðskiptabankanna þriggja, þ.e. Kaupþings banka, Glitnis banka og Landsbanka Íslands, auk þess að meta lánshæfi Straums-Burðaráss Fjárfestingarbanka. Jafnframt hafa Ríkissjóður Íslands, Íbúðalánasjóður, Landsvirkjun og Orkuveita Reykjavíkur alþjóðlegt lánshæfismat. Lánshæfiseinkunnir bankanna verða sífellt mikilvægari eftir því sem fjármögnun þeirra á markaði eykst.

Mikil viðskipti innlánsstofnana við erlenda aðila

Útlán innlánsstofnana héldu áfram að aukast á árinu 2007. Innlend útlán jukust um 31% og útlán til erlendra aðila jukust enn meira eða um 143%. Á árinu héldu innlán áfram að vaxa. Innstæður erlendra aðila í innlendum bönkum tæplega þrefölduðust og eru þá meðtalin útibú þeirra í öðrum löndum. Innlán innlendra aðila jukust einnig umtalsvert eða um 57%. Í árslok 2007 var tæplega helmingur útlána innlánsstofnana fjármagnaður með innlánum frá viðskiptamönnum. Þrátt fyrir aukningu innlána er verðbréfaútgáfa sem fyrr mikilvægur hluti fjármögnunar innlánsstofnana. Meginhluti verðbréfaútgáfunnar er á erlendum markaði og í erlendri mynt.

Útlán annarra lánafyrirtækja jukust um rúmlega 1% á árinu 2007.[2] Útlán Íbúðalánasjóðs, sem voru um 62% af útlánum annarra lánafyrirtækja í lok árs 2007, jukust um 14% á árinu. Verðbréfaútgáfa annarra lánafyrirtækja jókst um 6% á árinu 2007 og að langstærstum hluta var um að ræða íbúðabréfaútgáfu Íbúðalánasjóðs.

Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta

Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta starfar í tveimur deildum í samræmi við lög nr. 98/1999, um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta, reglugerð nr. 120/2000, um sama efni, og samþykktir sem settar voru sjóðnum á stofnfundi hans 28. desember 1999. Samkvæmt lögum um sjóðinn skal heildareign innstæðudeildar nema a.m.k. 1% af meðaltali tryggðra innstæðna í viðskiptabönkum og sparisjóðum á næstliðnu ári. Á undanförnum árum hafa tryggðar innstæður vaxið og því hefur þurft að innheimta aukið fé í innstæðudeild. Ekki hefur komið til þess að grípa hafi þurft til tryggingarfjár innstæðudeildar vegna greiðsluerfiðleika aðildarfyrirtækja. Heildareign verðbréfadeildar Tryggingarsjóðs skal samkvæmt lögum um sjóðinn að lágmarki vera 100 m.kr. Skiptum á þrotabúi Burnham á Íslandi lauk

2. Til annarra lánafyrirtækja teljast Íbúðalánasjóður, fjárfestingarbankar, eignarleigur, greiðslukortafyrirtæki og fjárfestingarlánasjóðir. Taka verður tillit til þess að Straumur-Burðarás Fjárfestingarbanki fékk starfsleyfi sem viðskiptabanki í ágúst 2007 og er því ekki lengur talinn með hér.

Mynd III-1
Úr ársreikningum stærstu viðskiptabanka 2001-2007[1]

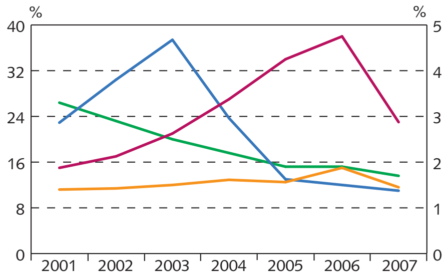

- Framlög í afskriftareikning í hlutfalli af hreinum vaxtatekjum (v. ás)
- Arðsemi eigin fjár (v. ás)
- Eiginfjárhlutfall (v. ás)
- Vaxtamunur (h. ás)

1. Kaupþing banki hf., Glitnir banki hf. og Landsbanki Íslands hf. Samstæðutölur.
Heimildir: Ársreikningar viðskiptabankanna og útreikningur Seðlabanka Íslands.

Mynd III-2
Útlán innlánsstofnana 2002-2007[1]
12 mánaða hreyfingar

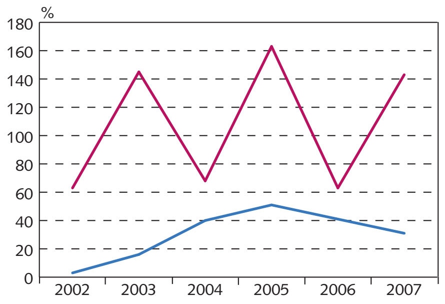

- Innlend útlán
- Erlend útlán

1. Móðurfélög innlánsstofnana.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd III-3
Innlán innlánsstofnana 2004-2007[1]
12 mánaða hreyfingar

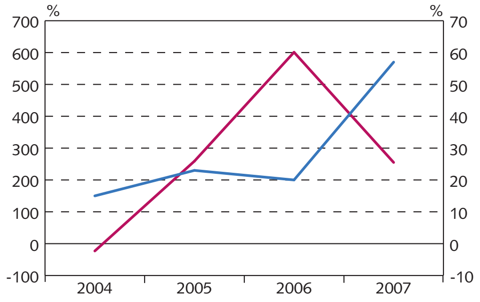

1. Móðurfélög innlánsstofnana.
Heimild: Seðlabanki Íslands.

Mynd III-4
Velta í stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands

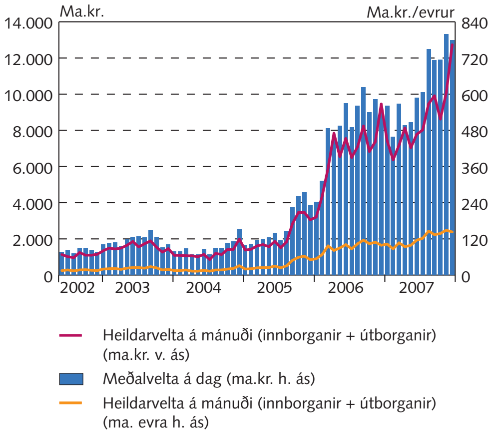

Heimild: Seðlabanki Íslands.

í febrúar 2007. Verðbréfadeild sjóðsins varð fyrir nokkrum fjárútlátum vegna gjaldþrots félagsins en samtals voru 38,5 m.kr. greiddar. Áður hafði verið tekið tillit til rúmlega þeirrar upphæðar við útreikning á eigin fé verðbréfadeildar. Þar með lauk aðkomu Tryggingarsjóðs að málum þrotabús Burnham á Íslandi.

Greiðslu- og uppgjörskerfi

Greiðslukerfi hafa þýðingarmiklu hlutverki að gegna í hagkerfinu. Á Íslandi eru starfrækt þrjú greiðslukerfi sem flokkast sem kerfislega mikilvæg, þ.e. stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands, jöfnunarkerfi Fjölgreiðslumiðlunar hf. og Verðbréfauppgjörskerfi Verðbréfaskráningar Íslands (VS). Beinir þátttakendur í kerfunum eru, auk Seðlabanka, fjármálafyrirtæki sem sótt hafa um aðild og uppfylla sett skilyrði. Reiknistofa bankanna sinnir hugbúnaðarþjónustu og sér um hýsingu kerfanna en Seðlabankinn hefur milligöngu um uppgjör og annast eftirlit með greiðslumiðluninni.

Stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands

Stórgreiðslukerfið er greiðslukerfi sem gerir upp háar fjárhæðir á millibankamarkaði. Greiðslufyrirmæli þátttakenda 10 m.kr. eða hærri fara í gegnum kerfið. Kerfið er opið frá kl. 9 til 17 á bankadögum. Endanlegt uppgjör greiðslukerfa sem byggjast á nettunarfyrirkomulagi fer fram fyrir opnun eða eftir lokun kerfisins. Seðlabanki Íslands ber ábyrgð á rekstri stórgreiðslukerfisins og hefur auk þess með höndum yfirsýn með rekstri þess. Gerð er krafa um að kerfið standist samanburð við stórgreiðslukerfi í öðrum löndum og að það uppfylli kjarnareglurnar 10 frá BIS um kerfislega mikilvæg greiðslukerfi.

Velta í stórgreiðslukerfinu hefur verið vaxandi. Meðfylgjandi mynd sýnir mánaðarlega veltu í stórgreiðslukerfinu frá 2002 til loka árs 2007. Mánaðarleg heildarvelta (hér birt sem bæði inn- og útborganir) jókst úr um 9.076 ma.kr.í desember 2006 í 12.987 ma.kr. í desember 2007. Dagleg meðalvelta, reiknuð með sama hætti, jókst úr tæpum 567 ma.kr. í desember 2006 í tæpa 764 ma.kr. í desember 2007. Meðalvelta í mánuði árið 2007 (inn- og útborganir) voru tæpir 10.475 ma.kr. og meðalvelta á dag nam rúmum 511 ma.kr. árið 2007 sem er talsverður vöxtur frá fyrra ári þegar veltan var 404 ma.kr.

Þátttökufjöldi í stórgreiðslukerfinu hefur verið óbreyttur frá því að kerfið var tekið í notkun árið 2000. Í lok árs 2007 sóttu þrjú fjármálafyrirtæki um aðild að stórgreiðslukerfinu og samþykkti bankastjórn umsóknirnar. Gert er ráð fyrir að þátttakendurnir verði komnir inn í kerfið fyrir mitt ár 2008. Við fjölgunina verða þátttakendur í stórgreiðslukerfinu samtals níu, að Seðlabanka meðtöldum.

Gjaldskrá stórgreiðslukerfisins var endurskoðuð í desember 2007 og tók gildi í ársbyrjun 2008. Engin breyting var gerð á aðgangs- og tengigjaldi og voru færslugjöld óbreytt á milli ára. Fyrirkomulagi árgjalda var hins vegar breytt. Teknir voru upp fjórir gjaldaflokkar í stað tveggja áður. Þetta var gert til að samræma gjaldskrá betur við notkun þátttakenda á kerfinu. Árgjöld þátttakenda liggja nú á bilinu 1,5 – 6 m.kr. en voru áður 3 – 4 m.kr. Jafnframt hefur nú verið tekið upp sérstakt gjald fyrir uppgjör annarra greiðslukerfa í stórgreiðslukerfinu. Gjaldið er 2 – 2,5 m.kr. á ári fyrir hvort greiðslukerfi og ákvarðast

m.a. af fjölda uppgjöra á dag. Notendur stórgreiðslukerfisins munu frá og með árinu 2008 standa undir öllum kostnaði við rekstur kerfisins og nauðsynlegar breytingar á því.

Um stórgreiðslukerfið gilda reglur Seðlabanka Íslands nr. 312/2007, en þær voru endurskoðaðar og gefnar út í apríl 2007.

Jöfnunarkerfi Fjölgreiðslumiðlunar (FGM)

Seðlabankinn hefur allt frá stofnun FGM tekið virkan þátt í þróun jöfnunarkerfisins. Unnið hefur verið að tæknilegri aðgreiningu jöfnunarkerfis frá stórgreiðslukerfi og FGM hefur ár frá ári tekist á hendur aukna ábyrgð á rekstri kerfisins. Gjaldskrá jöfnunarkerfisins var endurskoðuð í janúar 2007 með hækkun á færslugjaldi úr 2,45 kr. í 2,65 kr. Þá voru gildandi samningar um rekstur þess endurnýjaðir á árinu 2007 og gengið frá nýjum samningum milli allra þátttakenda og FGM sem eiganda og ábyrgðaraðila kerfisins. Sjálfvirkir heimildarlásar sambærilegir þeim sem eru í stórgreiðslukerfi Seðlabankans voru virkjaðir í jöfnunarkerfinu á árinu 2007. Uppgjör á jöfnuðum stöðum milli þátttakenda hefur frá því að jöfnunarkerfið var tekið í notkun farið fram kl. 17.00 á bankadögum, en á árinu 2007 var daglegum uppgjörum fjölgað og er kerfið nú jafnframt gert upp að morgni, þ.e. kl. 8.30 á bankadögum. Þá hefur upplýsingaöflun og úrvinnsla gagna úr jöfnunarkerfinu verið bætt. Um starfsemi jöfnunarkerfisins gilda reglur Seðlabanka Íslands nr. 313/2007, en þær voru endurskoðaðar í ársbyrjun 2007.

Verðbréfauppgjörskerfið

Íslenska verðbréfauppgjörskerfið er rekið á grundvelli samkomulags um samskipti Seðlabanka Íslands, VS og OMX Nordic. Kerfið nær til allra stofnanaþátta uppgjörsferlisins, þ.e. staðfestingar viðskipta, ákvörðunar réttinda og skyldna, uppgjörs og vistunar. Uppgjör skuldabréfaviðskipta fer fram á forminu T+1, þ.e. viðskipti eru gerð upp að morgni næsta bankadags kl. 8.00, áður en stórgreiðslukerfið opnar fyrir dagleg viðskipti kl. 9.00. Á árinu 2007 var tekinn upp breyttur uppgjörstími hlutabréfaviðskipta til samræmis við það sem almennt tíðkast í nágrannalöndum okkar. Hlutabréfaviðskipti eru nú gerð upp á forminu T+3, þ.e. uppgjör og afhending hlutabréfa fer fram þremur sólarhringum eftir samning um viðskipti.

Skráning og uppgjör verðbréfaviðskipta í evrum

Á árinu 2007 lýstu nokkur skráð íslensk félög á OMX áhuga á að breyta skráningu hlutafjár síns úr krónum í evrur. VS hóf jafnframt könnun á því með hvaða hætti unnt væri að koma við peningalegu uppgjöri slíkra viðskipta. Farið var m.a. yfir málið á fundum samráðsnefndar um samskipti verðbréfamiðstöðva, kauphalla og Seðlabanka Íslands í tengslum við frágang viðskipta.

Seðlabanka Íslands ber samkvæmt lögum nr. 36/2001 að stuðla að öruggu fjármálakerfi, þ.m.t. greiðslukerfum í landinu. Lög nr. 131/1997 gera ráð fyrir að peningalegt uppgjör verðbréfaviðskipta fari fram fyrir tilstuðlan Seðlabanka Íslands. Seðlabanki Íslands, eins og aðrir seðlabankar, gerir aðeins upp viðskipti sem fram fara í heimagjaldmiðli hans og endanlegt uppgjör allra greiðslufyrirmæla fer fram í gegnum stórgreiðslukerfi bankans. Af því leiðir að Seðlabanki Íslands

Mynd III-5
Meðalvelta á dag í stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands janúar 2003-desember 2007 og uppgjörstryggingar

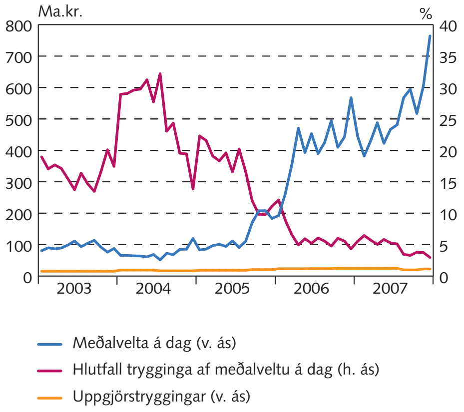

Heimild: Seðlabanki Íslands.

getur ekki með venjulegum hætti annast peningalegt uppgjör viðskipta í öðrum gjaldmiðli en sínum eigin. Á sama tíma kveða framangreind lög svo á að Seðlabanki Íslands skuli annast slíkt uppgjör. Möguleg leið til lausnar er að annar seðlabanki, sem hefur evrur sem heimagjaldmiðil, taki að sér peningalegt uppgjör viðskipta í evrum með verðbréf sem skráð eru í Verðbréfaskráningu Íslands, svo fremi sem lög heimila aðkomu annars aðila en Seðlabanka Íslands í þeim tilvikum sem um viðskipti er að ræða í öðrum gjaldmiðli en krónu.

Undir lok árs 2007 ákvað viðskiptaráðherra að skipa nefnd sem fara á yfir gildandi lagaákvæði og gera tillögu um breytingar, sem gera erlendum bönkum mögulegt að taka þátt í peningalegu uppgjöri viðskipta þegar um aðra gjaldmiðla er að ræða en krónu.

Uppgjörstryggingar

Uppgjörstryggingar eru mikilvægur þáttur í að treysta örugga og skilvirka starfsemi fjármálakerfisins ef til þess kemur að lánastofnun getur ekki efnt uppgjörsskuldbindingu sína í greiðslukerfum. Í byrjun árs 2007 námu uppgjörstryggingar allra lánastofnana í stórgreiðslukerfinu 24,6 ma.kr. og í jöfnunarkerfi FGM 5,9 ma.kr. eða samtals 30,5 ma.kr. Tryggingarfjárhæðir voru endurskoðaðar á árinu og námu í árslok alls 23,1 ma.kr. Þar af voru tryggingar í stórgreiðslukerfinu 18,6 ma.kr. og tryggingar í jöfnunarkerfinu 4,5 ma.kr. Heimildir í báðum greiðslukerfum eru að fullu tryggðar og bæði kerfin eru með innbyggða heimildarlása til að koma í veg fyrir að lánastofnun fari út fyrir veitta heimild. Mögulegt var að lækka tryggingarfjárhæðir á árinu 2007 vegna breytts fyrirkomulags við nettun í jöfnunarkerfinu og nýs búnaðar sem tekinn var í notkun í stórgreiðslukerfinu og auðveldar markvissa stýringu á greiðsluflæðinu innan dags. Með tilkomu nýrra þátttakenda í byrjun árs 2008 munu uppgjörstryggingar hækka á ný í 25,4 ma.kr. í stórgreiðslukerfinu og 5,0 ma. í jöfnunarkerfinu og verða samtals 30,4 ma.kr.

Mynd III-6
Velta debetkorta, kreditkorta og tékka 1999-2007

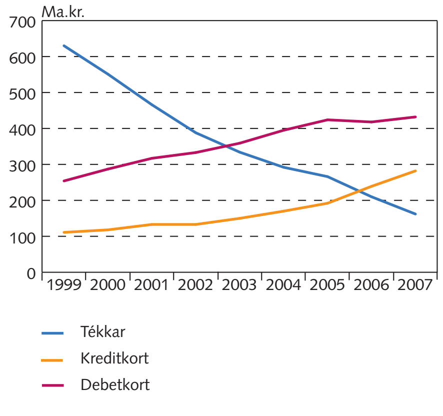

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Greiðslumiðlar

Reiðufé í umferð

Seðlar og mynt í umferð utan Seðlabankans námu um 15,7 ma.kr. í árslok 2007 og jukust um 1,2 ma.kr. á árinu. Þessi aukning er athyglisverð í ljósi aukinnar notkunar annarra greiðslumiðla. Í maí 2006 kynnti Seðlabankinn innköllun 10, 50 og 100 króna seðla. Seðlabankanum er skylt að innleysa þessa seðla í a.m.k. 24 mánuði eftir að auglýsing um innköllun var birt. Í lok ársins 2007 var skuld Seðlabankans vegna þessara seðla jöfnuð út með tekjufærslu upp á um 118 m.kr.

Seðlabankinn leggur áherslu á að viðhalda trúverðugleika íslenskra peninga, m.a. með öryggisþáttum í seðlum og reglulegri greiningu. Í greiningunni felst m.a. að seðlar eru taldir, leitað er að fölsunum og seðlar flokkaðir í nothæfa og ónothæfa. Nothæfir seðlar eru settir aftur í umferð og þeim ónothæfu er eytt. Á árinu 2007 bárust seðlagreiningardeild bankans um 13,3 milljónir seðla frá bönkum og sparisjóðum sem innlagnir og eyddi deildin um 5,8 milljónum seðla.

Velta greiðslukorta eykst enn

Velta kreditkorta jókst enn á milli ára en samdráttur varð í veltu tékka. Velta kreditkorta árið 2007 jókst um 43 ma.kr. eða 17,9% frá fyrra ári og varð 282 ma.kr. Aukningin innanlands var 36 ma.kr. og erlendis rúmlega 7 ma.kr. Velta debetkorta jókst úr 418 ma.kr. 2006 í 432 ma.kr. 2007, en það er aukning um 3,2%. Tékkavelta dróst saman um 22,7% milli ára og nam 162 ma.kr. 2007.

Debetkortafærslum innanlands fjölgaði lítillega milli ára eða um 2,5 milljónir en færslum kreditkorta um 3,5 milljónir eða 8,8%. Tékkafærslum fækkaði um 30,2% frá fyrra ári.

Mynd III-7
Fjöldi færslna debetkorta, kreditkorta og tékka 1999-2007

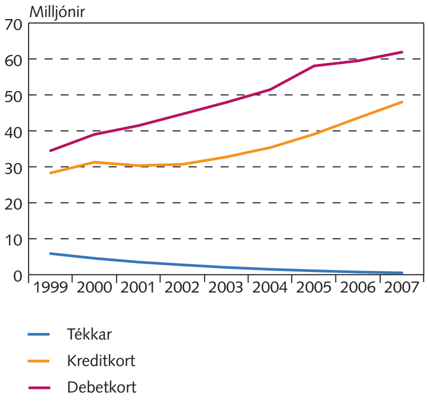

Heimild: Seðlabanki Íslands.

IV Ýmsir þættir í starfsemi Seðlabanka Íslands

Varsla og ávöxtun gjaldeyrisforða

Í lögum um Seðlabanka Íslands segir að hlutverk hans sé m.a. að varðveita gjaldeyrisforða. Bankastjórn setur starfsreglur um varðveislu gjaldeyrisforðans sem bankaráð staðfestir. Til gjaldeyrisforðans teljast eignir Seðlabankans í erlendum verðbréfum, innstæður í erlendum bönkum, innstæður í peningamarkaðssjóðum, gull, sérstök dráttarréttindi og gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn. Með sérstökum dráttarréttindum er átt við eign Seðlabankans hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum í reikningseiningunni SDR.

Starfsreglur bankastjórnar setja fjárfestingarstefnu ramma. Heimilt er að festa fé á reikningum í erlendum bönkum, í peningamarkaðssjóðum og í skuldabréfum skráðum í kauphöllum og gefnum út af aðilum í aðildarríkjum Efnahags- og framfarastofnunarinnar, OECD. Útgefendur geta verið ríki og sveitarfélög, ríkisstofnanir, fjölþjóðastofnanir og fjármálastofnanir. Lánshæfiseinkunn langtímabréfa skal vera að lágmarki A+ (Moody's) eða A1 (S&P og Fitch). Skammtímabréf skulu hafa að lágmarki lánshæfiseinkunnina A-1/P-1/F-1 frá sömu aðilum. Sömu lánshæfiskröfur gilda um stofnanir sem ávaxta innstæður bankans. Samkvæmt starfsreglum bankastjórnar er þorri forðans bundinn í skuldabréfum með lengri líftíma en eitt ár en hluti hans skal vera á óbundnum bankareikningum. Meðalbinditími verðbréfa í gjaldeyrisforða skal ekki vera lengri en 5 ár. Gulleign bankans nam rúmlega 63.700 únsum í lok ársins 2007. Gullið er varðveitt í Englandsbanka og heimilt er að leigja það út gegn tekjum í gulli.

Seðlabanki Íslands hefur gert samninga um fyrirvaralausan aðgang að lánum við erlenda banka. Bankinn getur notað þessa samninga til að styrkja gjaldeyrisforðann þegar þörf krefur. Í árslok 2007 námu samningsbundnar lánsheimildir bankans um 4,7 milljörðum króna.

Gjaldeyrisforði bankans lækkaði um 5 ma.kr. á árinu 2007 og nam 163 ma.kr. í lok ársins. Lækkun forðans má rekja til styrkingar krónunnar. Til samans námu forðinn og samningsbundnir lánamöguleikar um 169,4 ma.kr. Bankinn hefur einnig ósamningsbundinn aðgang að lánsfé hjá fjölmörgum erlendum fjármálastofnunum.

Með gjaldeyrisjöfnuði er átt við gengisbundnar eignir Seðlabankans að frádregnum gengisbundnum skuldum. Leitast er við að haga gjaldmiðlaskiptingu þannig að gjaldeyrisáhætta sé sem minnst í gjaldeyrisjöfnuði. Samsetning gjaldmiðla í gjaldeyrisjöfnuði Seðlabanka Íslands er endurskoðuð reglulega og staðfest í starfsreglum bankastjórnar. Við ákvörðun um vægi gjaldmiðla í forðanum er notast við reiknilíkan sem miðar að því að lágmarka sveiflur í erlendu virði gjaldeyrisforðans en hann samanstendur af þeim fjórum gjaldmiðlum sem vega þyngst í utanríkisviðskiptum Íslendinga. Samkvæmt starfsreglum bankastjórnar var vægi gjaldmiðla í gjaldeyrisjöfnuði á árinu 2007 þannig: Bandaríkjadalur 35%, evra 45%, sterlingspund 15% og japanskt jen 5%.

Tafla IV-1. Ávöxtun verðbréfa, skuldabréfasafna og bundinna innlána, og binditími í árum

Bandaríkjadalir	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*
Vaxtatekjur	3,89%	3,74%	3,84%	4,06%	4,34%
Verðhagnaður/-tap	-0,62%	-1,99%	-2,35%	0,01%	2,74%
Ávöxtun verðbréfa	3,27%	1,75%	1,49%	4,07%	7,08%
Meðalbinditími í árslok (ár)	2,88	2,64	2,33	2,09	2,4
Áv. MSCI 1-3 ára vísit.[1]	1,90%	0,91%	1,66%	3,95%	7,34%
Meðalbinditími í árslok (ár)	1,80	1,65	1,69	1,70	1,66
Áv. MSCI 3-5 ára vísit.[1]	2,50%	2,12%	0,86%	3,50%	9,83%
Meðalbinditími í árslok (ár)	3,80	3,66	3,52	3,52	3,62
Áv. bundinna innlána	1,07%	1,37%	3,16%	4,93%	5,09%
LIBOR (ársmeðaltal)	1,20%	1,48%	3,30%	4,98%	5,64%
Evrur (EUR)[2]	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*
Vaxtatekjur	3,95%	3,59%	3,33%	3,67%	4,27%
Verðhagnaður/-tap	-0,19%	1,75%	-0,46%	-2,55%	-1,84%
Ávöxtun verðbréfa	3,76%	5,34%	2,87%	1,12%	2,42%
Meðalbinditími í árslok (ár)	3,26	3,31	2,8	3,52	2,96
Áv. MSCI 1-3 ára vísit.[1]	3,19%	3,21%	2,16%	1,80%	3,83%
Meðalbinditími í árslok (ár)	1,63	1,61	1,73	1,81	1,70
Áv. MSCI 3-5 ára vísit.[1]	3,68%	5,62%	2,91%	0,62%	3,37%
Meðalbinditími í árslok (ár)	3,42	3,47	3,5	3,56	3,56
Áv. bundinna innlána	2,35%	2,02%	2,08%	2,82%	3,86%
LIBOR (ársmeðaltal)	2,36%	2,07%	2,12%	2,83%	3,89%
Pund	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*
Vaxtatekjur	5,76%	5,58%	5,50%	5,01%	5,51%
Verðhagnaður/-tap	-1,79%	0,09%	0,15%	-2,86%	0,68%
Ávöxtun verðbréfa	3,97%	5,67%	5,65%	2,15%	6,18%
Meðalbinditími í árslok (ár)	2,78	3,31	2,95	2,22	2,23
Áv. MSCI 1-3 ára vísit.[1]	3,35%	4,66%	4,90%	3,07%	7,48%
Meðalbinditími í árslok (ár)	1,10	2,05	1,51	1,79	1,75
Áv. MSCI 3-5 ára vísit.[1]	2,83%	5,15%	5,62%	1,48%	7,54%
Meðalbinditími í árslok (ár)	3,47	3,53	3,36	3,38	3,42
Áv. bundinna innlána	3,52%	4,31%	4,66%	4,70%	5,58%
LIBOR (ársmeðaltal)	3,63%	4,42%	4,71%	4,65%	5,16%

1. Vísitöluávöxtun 2007 er samkvæmt Bloomberg/EFFAS-ríkisskuldabréfavísitölunni sem er sambærileg MSCI-vísitölunni sem hefur ekki verið uppfærð síðan í sumar.
2. Hér eru evruforði 1 og 2 vegnir saman.

Ávöxtun einstakra gjaldmiðla í gjaldeyrisforða

Fram til ársins 2005 notaði Seðlabankinn skuldabréfavísitölu MSCI til samanburðar við ávöxtun verðbréfa í gjaldeyrisforða. MSCI-vísitölurnar eru ríkisbréfavísitölur með mismunandi líftíma. Í bankastjórnarsamþykkt Seðlabanka Íslands nr. 1019 frá 2004 var samþykkt fjárfestingastefna þar sem gert er ráð fyrir að í verðbréfasafni Seðlabankans séu ekki eingöngu erlend ríkisskuldabréf heldur einnig skuldabréf sveitarfélaga, fjölþjóðastofnana, ríkisstofnana og fjármálafyrirtækja. Því eru MSCI-vísitölurnar vart samanburðarhæfar fyrir ávöxtun og áhættu verðbréfa í gjaldeyrisforða. Fjárfestingarbankinn Lehman Brothers var fenginn til að hanna vísitölur fyrir skuldabréfasjóði Seðlabanka Íslands í samræmi við bankastjórnarsamþykkt nr. 1019. Í töflu IV-1 má sjá samanburð

skuldabréfasafns Seðlabankans og MSCI-vísitalna en í töflu IV-2 er samanburður skuldabréfasafnsins og vísitalna Lehman Brothers.

Þeirri aukningu sem varð á gjaldeyrisforða Seðlabankans í lok árs 2006 vegna útgáfu skuldabréfs ríkissjóðs var fjárfest með það að markmiði að eyða gjaldeyrisáhættu, lágmarka vaxtaáhættu og takmarka eins og kostur var endurfjármögnunaráhættu. Einnig var haft að leiðarljósi að lágmarka kostnað af útgáfunni, þ.e. reynt var að byggja upp sjóð sem bæri a.m.k. ekki lægri vexti en skuldabréfaútgáfa ríkissjóðs. Til þess að mögulegt væri að ná ofangreindum markmiðum reyndist nauðsynlegt að auka vægi annarra útgefenda en erlendra ríkissjóða í gjaldeyrisforða Seðlabankans.

Árið 2007 var ár mikilla breytinga á alþjóðlegum fjármálamörkuðum. Frá 2002 til byrjun árs 2007 hafði vart birst frétt sem hafði neikvæð áhrif á alþjóðlegum fjármálamörkuðum. Snemma árs 2007 varð þar breyting á þegar neikvæðar fréttir fóru að berast af bandarískum húsnæðislánamarkaði og þá sérstaklega af svokölluðum undirmálslánum (e. subordinated loans). Þróun á bandarískum húsnæðislánamarkaði leiddi til stóraukinna afskrifta útlána og eigna hjá mörgum af stærstu bankastofnunum heimsins. Hegðun og væntingar markaðsaðila breyttust á stuttum tíma frá áhættusækni í áhættufælni. Eftirspurn eftir ríkisbréfum jókst hratt á meðan skuldabréf annarra útgefenda féllu í verði.

Í upphafi árs 2007 voru skuldabréfasjóðir Seðlabankans undirvigtaðir hvað varðar ríkisbréf miðað við vísitölur Lehman Brothers en að sama skapi var vægi alþjóða- og ríkisstofnana, sveitarfélaga og fjármálafyrirtækja meira. Ávöxtun gjaldeyrisforðans á árinu 2007 var því heldur lægri en á vísitölum Lehman Brothers.

Innlend lánamál ríkissjóðs

Breytingar urðu í lánaumsýslu ríkissjóðs árið 2007 þegar fjármálaráðherra og Seðlabanki Íslands gerðu samning um að bankinn tæki að sér útgáfu innlendra markaðsverðbréfa ríkissjóðs ásamt öðrum verkefnum sem Lánasýsla ríkisins annaðist áður. Breytingin tók gildi 1. október og lauk þar með starfsemi Lánasýslu ríkisins og innlend lánaumsýsla bættist við erlenda sem bankinn hafði annast um langt skeið.

Nýr samningur við fjármálaráðherra fól í sér að Seðlabankinn tók að sér umsjón og framkvæmd útboða, uppkaup og innlausn ríkisverðbréfa, gerð aðalmiðlarasamninga og umsjón með verðbréfalánum til aðalmiðlara. Einnig sinnir bankinn upplýsingagjöf um lánamál ríkissjóðs til markaðsaðila og fjármálaráðuneytis með reglubundnum hætti og viðheldur vefsíðunni www.bonds.is. Tilgangurinn með því að sameina framkvæmd innlendra og erlendra lánamála var að ná betri yfirsýn og skilvirkari lána-, gjaldeyris- og lausafjárstýringu. Einnig var

Tafla IV-3. Erlent langtímalán ríkissjóðs sem var á gjalddaga á árinu greitt upp

	Fjárhæð (milljónir)		*Útgáfu-dagur*	*Gjald-dagi*	*Greiðslu-dagur*
	Mynt	*ISK*			
Lán/skbrútg. á gjalddaga					
Lán	124,5 EUR	11.085	14.03.2000	14.03.2007	14.03.2007

Tafla IV-2. Samanburður ávöxtunar og viðmiðunarvísitalna Lehmans

	Ávöxtun verðbréfa 2007
Bandaríkjadalir	7,08%
Viðmið Lehman Brothers	7,47%
Mismunur	*-0,399%*
Evrur 1*	2,22%
Útgáfa ríkissjóðs 1.12.2006	2,44%
Mismunur	*-0,225%*
Evrur 2*	3,25%
Viðmið Lehman Brothers	3,26%
Mismunur	*-0,008%*
Pund	6,18%
Viðmið Lehman Brothers	6,57%
Mismunur	*-0,385%*

* Hér er evruforðanum skipt í tvennt. Evrur 1 stendur fyrir forða sem kemur á móti skuldbindingum vegna útgáfu 1.12.2006. Evrur 2 er sá evruforði sem borinn er saman við Lehman Brothers.

Mynd IV-1
Erlend lán ríkissjóðs sem hlutfall af VLF

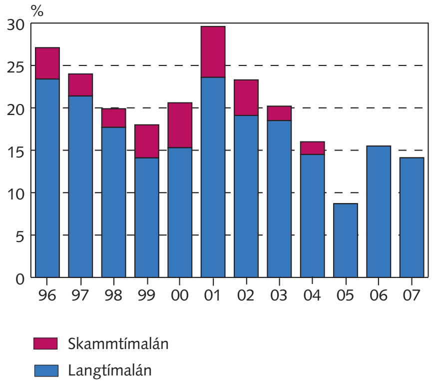

Heimildir: Hagstofa Íslands og Seðlabanki Íslands.

markmiðið með samningnum að ná kostnaðarhagræðingu og betri nýtingu starfsliðs.

Samkvæmt samningnum tók Seðlabankinn einnig að sér verkefni er snúa að ríkisábyrgðum og endurlánum sem Lánasýslan sinnti áður. Bankinn sér þannig um umsýslu ríkisábyrgða og metur áhættu ríkissjóðs vegna þeirra. Þá veitir hann ráðuneytinu umsagnir vegna ríkisábyrgða, sér um afgreiðslu ábyrgða og innheimtir ríkisábyrgðagjald. Einnig sér bankinn um útgáfu skuldabréfa vegna endurlána.

Í samningnum er kveðið á um verkaskiptingu og um endanlegt ákvörðunarvald fjármálaráðuneytisins í lánamálum. Markmiðið er að fyrirbyggja mögulega hagsmunaárekstra ef stefna Seðlabankans í peningamálum samrýmist ekki stefnu ríkissjóðs í lánamálum.

Erlend lánamál ríkisins

Samkvæmt samningi við fjármálaráðherra annast Seðlabanki Íslands framkvæmd erlendra lánamála ríkissjóðs og önnur tiltekin verkefni í samræmi við heimild í lögum nr. 43/1990 um Lánasýslu ríkisins. Í samningnum er Seðlabankanum falin framkvæmd ákvarðana fjármálaráðherra um erlendar lántökur, vaxta- og gjaldmiðlaskipti erlendis og umsjón erlendra skammtímalána, svo og meðferð annarra erlendra lána sem ríkissjóður tekur. Í samningnum er Seðlabankanum jafnframt falin ráðgjöf við mótun lántökustefnu og lánastýringu, tengsl við erlend matsfyrirtæki og eftirlit með lánskjörum og lánaskilmálum aðila sem njóta ríkisábyrgðar og hyggjast taka lán erlendis. Bankinn hefur umsjón með bókhaldi erlendra lána ríkissjóðs og þjónustu því samfara. Seðlabankinn leitast við að treysta orðspor íslenska ríkisins á alþjóðlegum lánamörkuðum og afla ríkissjóði erlends lánsfjár á bestu fáanlegu kjörum.

Lántökur erlendis

Langtímalán eru tekin á grundvelli útgáfusamnings um skuldabréf á Evrópumarkaði. Skammtímalán eru tekin á grundvelli samnings um víxlaútgáfu á Evrópu- og Bandaríkjamarkaði. Ríkissjóður hefur jafnframt aðgang að lánsfé á grundvelli samnings um viðbúnaðarlán.

Samningur um skuldabréfaútgáfu á Evrópumarkaði (EMTN-samningur)

Samningur um skuldabréfaútgáfu á Evrópumarkaði, svokallaður EMTN-samningur (e. Euro Medium Term Note Programme), var fyrst undirritaður á árinu 2001. Samningurinn var síðast endurnýjaður sumarið 2006 og nemur hámarksfjárhæð hans nú tveimur milljörðum Bandaríkjadala. Samningurinn veitir ríkissjóði aðgang að lánsfé í ýmsum gjaldmiðlum og gefur jafnframt færi á miklum sveigjanleika við lánsfjáröflun.

Tafla IV-4. Mat á lánshæfi ríkissjóðs í lok árs 2007

	Erlend mynt		*Innlend mynt*			
	Langtíma	*Skammtíma*	*Langtíma*	*Skammtíma*	*Horfur*	*Nýjasta mat*
Moody's	Aaa	P-1	Aaa	P-1	Stöðugar	Ágúst 2007
Standard & Poor's	A+	A-1	AA	A-1+	Neikvæðar	Nóv. 2007
Fitch Ratings	A+	F1	AA+		Stöðugar	Mars 2007
R&I Rating of Japan	AA+				Stöðugar	Júní 2007

Samningur um útgáfu víxla á Evrópumarkaði (ECPP)[1] og á Bandaríkjamarkaði (US-CPP)[2]

Samningur um útgáfu víxla á Evrópumarkaði (e. European Commercial Paper Program) hefur verið í gildi frá árinu 1985 og var endurnýjaður árið 1995. Samkvæmt honum er heimilt að gefa út víxla og selja fyrir milligöngu Citibank International, SEB og Deutsche Bank á þeim kjörum sem eru á markaði hverju sinni. Heildarfjárhæð útistandandi víxla á Evrópumarkaði getur numið samtals allt að 500 milljónum Bandaríkjadala, eða jafnvirði þeirra í öðrum gjaldmiðli. Árið 2001 var undirritaður samningur um útgáfu víxla á Bandaríkjamarkaði. Heildarfjárhæð útistandandi víxla á Bandaríkjamarkaði getur numið allt að einum milljarði Bandaríkjadala. Evrópski og bandaríski samningurinn tengjast þannig að samanlögð útgáfufjárhæð má ekki fara yfir milljarð Bandaríkjadala. Miðlarar eru Citibank og J.P. Morgan í New York. Engir víxlar voru gefnir út á Bandaríkjamarkaði á árinu 2007.

Endurgreiðslur og lántökur

Aðeins eitt erlent lán var á gjalddaga á árinu 2007 að fjárhæð 124,5 milljónir evra. Lánið sem var á gjalddaga í mars var að hluta til fjármagnað með víxli útgefnum á Evrópumarkaði að fjárhæð 49 milljónir evra til þriggja mánaða. Þetta var eini víxillinn sem var seldur á árinu. Seðlabankinn keypti erlendan gjaldeyri jöfnum höndum á innlendum millibankamarkaði, samtals að fjárhæð 312 milljónir Bandaríkjadala, í því skyni að greiða afborganir og vexti af erlendum lánum ríkissjóðs. Alls voru greiddir vextir af erlendum lánum að jafnvirði 6,7 milljarða króna á árinu.

Lánastýring og áhættugreining

Við erlendar lántökur ríkissjóðs er reynt að dreifa endurgreiðslum sem jafnast á komandi ár. Stýring á erlendum lánum ríkissjóðs felur jafnframt í sér að lánasafnið sé dreift, einkum með tilliti til vaxtakjara, lánstíma og gjaldmiðlasamsetningar. Gerðir voru fimm framvirkir gjaldeyrissamningar á árinu í því skyni að aðlaga tilætlaða gjaldmiðlasamsetningu. Um áramótin voru tveir samningar óuppgerðir. Staða erlendra skulda ríkissjóðs í lok árs 2007 var 153,9 ma.kr. Veginn meðallánstími erlendra langtímalána var 3,78 ár og meðalbinditími 3,28 ár.

Alþjóðlegt mat á lánshæfi ríkissjóðs

Matsfyrirtækin hafa mikil áhrif á lánskjör á alþjóðalánamarkaði. Mest kveður að bandarísku matsfyrirtækjunum Moody's Investors Service og Standard & Poor's, auk evrópska matsfyrirtækisins Fitch Ratings. Lánshæfismatið er m.a. vísbending um vaxtakjörin sem lántakandi mun njóta. Ríkissjóður hefur notið mikils trausts sem lántakandi á alþjóðlegum markaði og á greiðan aðgang að öllum helstu mörkuðum vegna hagstæðs lánshæfismats og skilvísi.

Lánshæfiseinkunn Moody´s fyrir erlendar og innlendar langtímaskuldbindingar ríkissjóðs er Aaa og fyrir skammtímaskuldbindingar

1. European Commercial Paper Program.
2. United States Commercial Paper Program.

P-1. Landseinkunnin er Aaa. Þetta eru hæstu einkunnir sem fyrirtækið gefur.

Um miðjan mars lækkaði matsfyrirtækið Fitch Ratings lánshæfiseinkunnir Ríkissjóðs Íslands í erlendum og innlendum gjaldmiðli í A+ og AA+ úr AA- og AAA. Horfur voru metnar stöðugar fyrir báðar einkunnir. Einnig var lánshæfiseinkunnin fyrir skammtímaskuldbindingar í erlendum gjaldmiðli lækkuð í F1 úr F1+ og landseinkunnin lækkuð í AA- úr AA. Rökstuðningur fyrir lækkuninni var einkum sá að staða Íslands gagnvart útlöndum hafði versnað verulega ef horft er til greiðslujafnaðar og hreinnar erlendrar stöðu þjóðarbúsins. Einnig kom fram í áliti Fitch að Ísland búi yfir styrk á ákveðnum sviðum sem bersýnilega skilur það frá öðrum ríkjum með lánshæfiseinkunnina A, svo sem háar þjóðartekjur á mann, skilvirkt stjórnkerfi og gegnsætt stofnanaumhverfi.

Í nóvember breytti Standard & Poor's horfum um lánshæfismat ríkissjóðs frá stöðugum í neikvæðar vegna ójafnvægis í þjóðarbúskapnum. Á sama tíma staðfesti matsfyrirtækið einnig óbreyttar lánshæfiseinkunnir Ríkissjóðs Íslands í erlendum gjaldmiðli A+ fyrir langtímaskuldbindingar og A-1 fyrir skammtímaskuldbindingar. Í íslenskum krónum eru einkunnirnar AA fyrir langtímaskuldbindingar og A-1+ fyrir skammtímaskuldbindingar. Í áliti Standard & Poor's kom fram að endurskoðun á horfunum endurspeglaði vaxandi og þrálátt ójafnvægi í þjóðarbúskapnum, auk skorts á aðhaldi í ríkisfjármálum. Einnig væri vaxandi hætta á harðri lendingu íslenska hagkerfisins. Jafnframt kom fram að verði undið ofan af ójafnvæginu án verulegra vandkvæða og áhætta hamin ættu horfur að verða aftur stöðugar.

Japanska matsfyrirtækið R&I Rating birti í júní fyrsta lánshæfismat sitt á íslenska ríkinu og gaf því einkunnina AA+ og það gildir fyrir skuldbindingar í erlendum gjaldmiðlum. Horfurnar voru metnar stöðugar. Matið fór fram í tengslum við mat fyrirtækisins á lánshæfi á Kaupþingi banka hf. R&I Ratings ákvað að meta einnig lánshæfi ríkisins þótt ekki hefði verið um það beðið af hálfu stjórnvalda.

Alþjóðleg samskipti Seðlabanka Íslands

Seðlabanki Íslands gegnir veigamiklum skyldum á alþjóðlegum fjármálavettvangi. Bankinn á náið samstarf við aðra seðlabanka og fjölþjóðlegar stofnanir á sviði efnahags- og peningamála.

Samkomulag norrænna seðlabanka um viðbrögð við fjármálaáföllum

Á fundi sínum í Stykkishólmi í júní 2003 undirrituðu bankastjórar norrænu seðlabankanna samkomulag um viðbrögð við fjármálaáföllum. Samkomulagið er birt á heimasíðum allra norrænu seðlabankanna. Seðlabankarnir vinna auk þess náið saman að viðfangsefnum sem varða fjármálastöðugleika og viðbrögð ef upp koma erfiðleikar í fjármálakerfi, einkum lausafjárerfiðleikar.

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

Seðlabanki Íslands er fjárhagslegur aðili að Alþjóðagjaldeyrissjóðnum fyrir hönd íslenska ríkisins. Davíð Oddsson formaður bankastjórnar Seðlabanka Íslands var fulltrúi Íslands í sjóðráði Alþjóðagjaldeyris-

sjóðsins. Bolli Þór Bollason ráðuneytisstjóri í forsætisráðuneytinu var varafulltrúi Íslands í sjóðráðinu. Ísland starfar með Norðurlöndum og Eystrasaltslöndum á vettvangi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og myndar kjördæmi með þeim. Sameiginlega kjósa þessi lönd einn fastafulltrúa í framkvæmdastjórn sjóðsins sem í sitja alls 24 fulltrúar. Fulltrúi kjördæmis Norðurlanda og Eystrasaltslanda í fjárhagsnefnd Alþjóðagjaldeyrissjóðsins[3] á vorfundinum var finnski fjármálaráðherrann Eero Heinäluoma en haustfundinn sat nýr finnskur fjármálaráðherra, Jyrki Katainen, en hann tók við sem fjármálaráðherra í lok apríl 2007. Martti Hetemäki, ráðuneytisstjóri í finnska fjármálaráðuneytinu, var formaður fjárhagsnefndar Norðurlanda og Eystrasaltslanda.[4] Nefndin hefur það hlutverk að samræma og stjórna samstarfinu innan kjördæmisins. Anders Svor, aðstoðarframkvæmdastjóri alþjóðasviðs norska seðlabankans, var formaður undirnefndar fjárhagsnefndar Norðurlanda og Eystrasaltslanda[5] en hún fjallar um ýmis sameiginleg málefni kjördæmisins ásamt því að undirbúa fundi fjárhagsnefndarinnar.

Fulltrúi kjördæmisins í framkvæmdastjórn sjóðsins í Washington á árinu 2007 var Finninn Tuomas Saarenheimo og varafulltrúi var Jón Þ. Sigurgeirsson.

Vor- og ársfundir fjárhagsnefndarinnar voru haldnir í höfuðstöðvum sjóðsins í Washington D.C. Í tengslum við fundina voru birtar á heimasíðu Seðlabankans greinargerðir skrifstofu Norðurlandanna og Eystrasaltslandanna hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum um málefni sem hæst bar í starfsemi sjóðsins og framkvæmdastjórnarinnar. Einnig voru birt ávörp fulltrúa landanna átta á fundum fjárhagsnefndarinnar og á ársfundi sjóðsins.

Sendinefnd frá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum heimsótti Ísland í byrjun júní 2007 og álit hennar var birt á heimasíðu Seðlabankans. Heildarskýrsla sendinefndarinnar var birt á heimasíðu Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og Seðlabankans eftir umræðu um Ísland í framkvæmdastjórn sjóðsins í lok ágúst 2007.

Alþjóðagreiðslubankinn í Basel

Seðlabanki Íslands er hluthafi í Alþjóðagreiðslubankanum í Basel (Bank for International Settlements). Bankinn er mikilvægur samráðsvettvangur seðlabanka víða um heim auk þess að vera upplýsinga- og rannsóknarstofnun á sviði hagfræði og ekki síst peningamála. Þá lætur bankinn sig einnig varða fjármálastöðugleika og eftirlit með starfsemi fjármálastofnana og fjárhagslegu öryggi þeirra. Fulltrúar Seðlabanka Íslands taka þátt í ýmsu starfi á vettvangi Alþjóðagreiðslubankans.

Samstarf við aðra seðlabanka

Samstarf norrænna seðlabanka er umfangsmikið á mörgum sviðum. Bankastjórar þeirra halda árlegan fund þar sem fjallað er um ýmsar hliðar peningamála, fjármálastöðugleika og aðra þætti í starfsemi bankanna. Þá eiga sérfræðingar bankanna á mörgum sviðum með sér náið samstarf og skiptast á upplýsingum, m.a. um ávöxtun gjald-

---

3. e. International Monetary and Financial Committee (IMFC).
4. e. Nordic Baltic Monetary and Financial Committee (NBMFC).
5. e. Nordic Baltic Monetary and Financial Committee Alternates (NBMFC Alternates).

eyrisforða, markaðsviðskipti, lögfræðileg efni, hagrannsóknir, peningamálastefnu, fjármálastöðugleika, rekstrarmál, starfsmannamál, upplýsingamiðlun o.fl. Seðlabankinn á einnig náið samstarf við ýmsa aðra seðlabanka, þ.á m. Seðlabanka Evrópu. Formaður bankastjórnar Seðlabanka Íslands á reglulega fundi með bankastjóra Seðlabanka Evrópu og fulltrúar Seðlabankans hafa átt fundi með sérfræðingum hans um ýmislegt sem varðar mótun og framkvæmd peningastefnu og mál sem varða greiðslukerfi.

OECD

Fulltrúar Seðlabanka Íslands taka þátt í starfi ýmissa nefnda á vettvangi Efnahags- og framfarastofnunarinnar OECD. Meðal þeirra eru efnahagsstefnunefndin og undirnefnd hennar, fjármagnsmarkaðanefndin og sérfræðinganefnd um lánamál opinberra aðila. Sérfræðingar OECD koma með reglulegu millibili til Íslands til viðræðna við fulltrúa stjórnvalda um framvindu efnahagsmála en hliðstæðar viðræður fara fram við öll aðildarríki OECD. Í kjölfar viðræðnanna eru gefnar út skýrslur sem lýsa mati stofnunarinnar á efnahagsaðstæðum. Skýrsla sendinefndar OECD um íslensk efnahagsmál sem samin var í kjölfar heimsóknar á fyrri hluta árs 2006 var birt í ágúst.

Aðrar fjármálastofnanir og matsfyrirtæki

Í tengslum við vörslu gjaldeyrisforðans, umsjón með erlendum lánamálum ríkissjóðs og önnur viðfangsefni á bankinn samstarf við fjölmargar erlendar fjármálastofnanir víða um heim auk þess að annast regluleg samskipti við alþjóðleg fyrirtæki sem meta lánshæfi.

Samningur fjármálaráðuneytis og Seðlabanka Íslands um viðskiptareikninga og vaxtakjör

Í lögum um Seðlabanka Íslands sem samþykkt voru á Alþingi í maí 2001 var lokað fyrir aðgang ríkissjóðs að lánum í Seðlabankanum. Í samningi fjármálaráðuneytis og Seðlabanka Íslands um viðskiptareikning og vaxtakjör sem síðast var endurnýjaður á árinu 2005 segir að frá árinu 2006 greiði Seðlabankinn sömu vexti af meðalinnstæðu á viðskiptareikningi ríkissjóðs í bankanum og hann greiðir af innstæðu á viðskiptareikningum lánastofnana.

Starfsreglur um undirbúning, rökstuðning og kynningu ákvarðana í peningamálum

Í 24. gr. laga um Seðlabanka Íslands nr. 36/2001 segir m.a. að bankastjórn setji starfsreglur sem bankaráð staðfestir um undirbúning, rökstuðning og kynningu ákvarðana í peningamálum. Þessar starfsreglur voru formlega settar í byrjun árs 2002 og eftir þeim starfað síðan. Þær eru byggðar á ákveðnum meginsjónarmiðum sem lúta að nýtingu upplýsinga og þekkingar, faglegum vinnubrögðum, gagnsæi og skráningu raka að baki ákvörðunum í peningamálum. Í þeim er kveðið á um gerð verðbólguspár og verklag við mat á stöðu og horfum í efnahags- og peningamálum, á stefnunni í peningamálum og að endingu hvernig bankastjórn tekur ákvarðanir í peningamálum og með hvaða hætti þær skuli birtar. Reglurnar voru endurskoðaðar á árinu 2006. Þær eru birtar á heimasíðu bankans.

Viðfangsefni á sviði fjármálastöðugleika

Bankastjórn hefur með sérstakri samþykkt skýrt viðfangsefni bankans á sviði fjármálastöðugleika. Vísað er í lagagrundvöll þann sem starf bankans byggist á og skýrð þau meginsjónarmið sem taka skal mið af. Í samþykktinni er tilgreint hvernig Seðlabanki Íslands sinnir viðfangsefnum þessum varðandi umgjörð og eftirlit, gagnaöflun og miðlun, rannsóknir, greiningu og kynningu, samstarf og viðlagamál. Að lokum er kveðið á um samstarf og verkaskiptingu sviða bankans um fjármálastöðugleika og tilhögun sérstakra fjármálastöðugleikafunda sem haldnir eru reglulega innan bankans. Samþykktin er birt á heimasíðu bankans.

Samstarf Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitsins

Í lögum um Seðlabankann og um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi segir að þessar stofnanir skuli gera með sér samstarfssamning þar sem kveðið skuli á um samskipti þeirra. Samstarfssamningur var fyrst gerður snemma árs 1999. Hann var síðast endurnýjaður á árinu 2006. Samningurinn er birtur á heimasíðum Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins. Í lögum um Seðlabankann segir ennfremur að hann skuli veita Fjármálaeftirlitinu allar upplýsingar sem hann býr yfir og nýtast kunna í starfsemi þess. Stofnanirnar skiptast reglulega á tölfræðilegum gögnum og öðrum upplýsingum og bankastjórn Seðlabankans og forstjóri Fjármálaeftirlitsins hittast reglulega á samráðsfundum. Seðlabankinn og Fjármálaeftirlitið hafa m.a. efnt til sameiginlegra viðlagaæfinga. Hin fyrsta var haldin 2004 og önnur í upphafi árs 2006. Á árinu 2007 tóku Seðlabankinn, Fjármálaeftirlitið og fjármálaráðuneytið þátt í norrænni viðlagaæfingu ásamt systurstofnunum á Norðurlöndum og í Eystrasaltslöndunum.

Aðild Seðlabanka Íslands að stjórnum stofnana og fyrirtækja

Seðlabanki Íslands á hlut í Reiknistofu bankanna. Í samstarfssamningi frá 1994 kemur fram að bankinn hafi lagt til fimmtung stofnframlags Reiknistofunnar. Á árinu 2007 tók Tryggvi Pálsson framkvæmdastjóri fjármálasviðs bankans við sem stjórnarmaður af Eiríki Guðnasyni bankastjóra. Varafulltrúi var Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri bankans. Fulltrúi bankans í endurskoðunarnefnd Reiknistofunnar var Stefán Svavarsson aðalendurskoðandi. Fulltrúi bankans í samráðsnefnd Reiknistofunnar var Árni Þórðarson staðgengill aðalbókara og varafulltrúi Pálína Kristinsdóttir sérfræðingur á upplýsingasviði. Samráðsnefnd var lögð niður á árinu.

Með yfirstjórn Fjármálaeftirlitsins fer þriggja manna stjórn skipuð af viðskiptaráðherra. Einn stjórnarmanna er skipaður samkvæmt tilnefningu Seðlabanka Íslands. Fulltrúi Seðlabankans í stjórninni á árinu 2007 var Ingimundur Friðriksson bankastjóri. Sigríður Logadóttir aðallögfræðingur var varafulltrúi.

Seðlabanki Íslands á 8% hlut í Fjölgreiðslumiðlun hf. Guðmundur Kr. Tómasson staðgengill framkvæmdastjóra fjármálasviðs var fulltrúi Seðlabankans í stjórn Fjölgreiðslumiðlunar á árinu 2007. Varafulltrúi var Tryggvi Pálsson framkvæmdastjóri fjármálasviðs.

Jónas Þórðarson sérfræðingur á fjármálasviði bankans var framkvæmdastjóri Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta á árinu 2007.

Starfsmenn Seðlabanka Íslands eru í Lífeyrissjóði bankamanna. Fulltrúi bankans í stjórn sjóðsins á árinu 2007 var Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri og varafulltrúi hans Kristíana Baldursdóttir forstöðumaður á upplýsingasviði.

Áhættugreining og áhættustýring

Áhættu Seðlabanka Íslands má í grófum dráttum skipta í fernt, þ.e. stjórnunaráhættu, orðsporsáhættu, fjármálaáhættu og rekstraráhættu. Stjórnunaráhætta beinist að ákvörðunum í tengslum við stjórn peningamála og önnur verkefni sem bankanum eru falin í lögum. Hana getur verið erfitt að skilgreina en hún ræðst m.a. af hæfni stjórnenda, verkferlum og innra eftirliti. Orðsporsáhætta beinist að trúverðugleika Seðlabankans og getur skipt verulegu máli fyrir bankann sjálfan og jafnvel fjármálakerfið í heild. Fjármálaáhætta er aðallega lánaáhætta, vaxtaáhætta, lausafjáráhætta og gengisáhætta og tengist varðveislu gjaldeyrisforðans og stjórn peningamála. Við stjórn gjaldeyrisforða gilda starfsreglur um varðveislu og ávöxtun forðans sem endurskoðaðar eru með reglulegu millibili af bankastjórn og bankaráð staðfestir. Þar er fjallað um fjárfestingarstefnu, fjárfestingarkosti, skilyrði um lánshæfi, binditíma verðbréfa og hlutföll óbundinna eigna í gjaldeyrisforða. Rekstraráhætta skiptist í nokkra undirþætti. Þar má nefna starfsmannaáhættu, bókhaldsáhættu, hættu á tæknilegum brestum og almenna rekstraráhættu sem ógnað gæti starfsemi Seðlabankans.

Leitast er við að lágmarka áhættu í starfi allra sviða og viðfangsefna bankans. Það er m.a. gert með starfsreglum, verkferlum, starfslýsingum og eftirliti.

Söfnun tölfræðilegra upplýsinga

Seðlabanki Íslands safnar skipulega upplýsingum um innlendan lánamarkað, greiðslujöfnuð við útlönd og erlenda stöðu þjóðarbúsins. Flestar stofnanir og fyrirtæki á innlendum lánamarkaði veita mánaðarlega upplýsingar um efnahagsliði. Auk þess er lánastofnunum skylt að veita Seðlabankanum upplýsingar um vexti jafnóðum og þeir breytast. Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins eru gerð upp ársfjórðungslega. Upplýsingar þessar leggja grunn að mati bankans á mikilvægum þáttum peningamála og reglulegri birtingu tölulegra gagna í ritum bankans og á vefsíðu hans. Seðlabankinn birtir tölulegar upplýsingar sínar í Hagtölum Seðlabankans á heimasíðu sinni. Einnig er þar vísað í ýmislegt efni á netinu sem tengist þeim gögnum sem birt eru í Hagtölunum. Allt efni Hagtalnanna er einnig aðgengilegt á ensku vefsíðunni.

Seðlabankinn starfrækir í samvinnu við fjármálaráðuneytið gagnagrunnskerfið FAME sem er sérhannað fyrir tímaraðir tölfræðigagna. Í gagnagrunnskerfinu er fjöldi svokallaðra gagnabúa sem innihalda tölfræðigögn með tímaröðum sem skipta hundruðum þúsunda, en hluti þess er úr reikningum einstakra félaga og er aðgangur að þeim gögnum takmarkaður við einstaka starfsmenn. Kerfið er sambærilegt þeim sem eru í notkun hjá flestum stærstu seðlabönkum heims og mörgum helstu alþjóðastofnunum. Frá árinu 1996 hefur Seðlabanki Íslands átt aðild að birtingarstaðli Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og birtir bankinn á vefsíðum sínum áætlun um hvenær tölfræðiupplýsingar verða birtar í samræmi við staðalinn.

Útgáfu- og upplýsingamál

Ríkar kröfur eru gerðar til seðlabanka um að þeir geri skýra grein fyrir markmiðum peningastefnu sinnar, framkvæmd hennar og annarri starfsemi sinni. Lög um Seðlabanka Íslands leggja bankanum á herðar þá skyldu að gera opinberlega grein fyrir stefnu sinni í peningamálum og fyrir þróun peningamála, gengis- og gjaldeyrismála og aðgerðum sínum á þeim sviðum. Þetta gerir bankinn í riti sínu *Peningamálum* sem einnig er gefið út á ensku undir heitinu *Monetary Bulletin*. Í *Peningamálum* eru oft birtar niðurstöður rannsókna starfsmanna bankans er tengjast peningastefnunni, fjármálastöðugleika og starfsemi bankans almennt. Þrjú tölublöð af *Peningamálum* voru gefin út á árinu 2007.

Þá var ritið *Fjármálastöðugleiki* gefið út á árinu, en þar er fjallað um stöðu og styrk íslenska fjármálakerfisins og fjármálastöðugleika í þjóðhagslegu samhengi. *Fjármálastöðugleiki* er gefinn út einu sinni á ári.

Í ársskýrslu sinni gerir Seðlabankinn grein fyrir ýmsum þáttum í starfsemi sinni. Þá gerir formaður bankastjórnar grein fyrir stefnu bankans á ársfundi hans. Ellefu sinnum á ári gefur Seðlabankinn út *Hagvísa*, sem einnig eru gefnir út á ensku undir heitinu *Economic Indicators*. Reglulega eru birtar tölulegar upplýsingar á heimasíðu bankans undir yfirskriftinni Hagtölur Seðlabankans.

Bankinn hefur að auki reglulega gefið út *Fjármálatíðindi* sem eru vettvangur fræðilegra greina um efnahagsmál. Útgáfu þess rits lauk með árgangi ársins 2007, en þá hafði ritið verið gefið út frá árinu 1954. Þá gefur bankinn út ritröð á ensku undir heitinu *Central Bank of Iceland Working Papers* þar sem birtar eru rannsóknaritgerðir hagfræðinga innan og utan bankans. Ritið *Economy of Iceland* hefur verið gefið út um árabil, nú árlega. Í því eru upplýsingar um íslenskt stjórnarfar og þjóðarbúskap, bæði uppbyggingu hans og framvindu. Rit Seðlabanka Íslands gefin út á árinu 2007 eru talin upp í viðauka aftar í þessari skýrslu. Seðlabankinn birtir reglulega fréttir til að greina frá helstu ákvörðunum bankastjórnar auk þess sem fréttir eru gefnar út til þess að greina frá ýmsu er varðar starfsemi bankans. Þá er ýmissa tíðinda oft getið á heimasíðu bankans án þess að gefin sé út sérstök fréttatilkynning.

Á heimasíðu Seðlabankans eru birtar rafrænar útgáfur þeirra rita sem bankinn gefur út. Þar eru ennfremur birtar fréttir, tölulegar upplýsingar og ýmsar upplýsingar er varða starfsemi bankans. Þar er meðal annars greint frá efni málstofa sem nánar er fjallað um í næsta kafla. Seðlabankinn gerir sér far um að kynna starfsemi sína fyrir almenningi, m.a. með því að taka á móti námsmönnum og öðrum hópum.

Rannsóknir

Í Seðlabankanum eru stundaðar margvíslegar rannsóknir sem tengjast viðfangsefnum bankans. Sú starfsemi fer aðallega fram á hagfræðisviði bankans en einnig á öðrum sviðum og fyrir kemur að Seðlabankinn kaupir eða styrkir rannsóknarverkefni aðila utan bankans.

Til þess að peningastefnan geti verið framsýn þarf seðlabanki að ráða yfir líkönum sem gera honum kleift að meta efnahagshorfur, einkum verðbólguhorfur. Stór hluti rannsókna í Seðlabankanum er helgaður þessu viðfangsefni. Á undanförnum árum hefur verið unnið að gerð ársfjórðungslegs þjóðhagslíkans sem tekið var í notkun í byrj-

un árs 2006. Geta bankans við spá- og greiningarvinnu hefur batnað verulega með tilkomu nýja líkansins. Áfram er unnið að þróun þess og vinna við greiningu á langtímaeiginleikum er langt komin. Þessu til viðbótar er unnið að þróun nýs heildarjafnvægislíkans sem notað verður samhliða ofangreindu ársfjórðungslíkani en slík jafnvægislíkön henta betur við hagstjórnarhermanir.

Meðal annarra viðameiri viðfangsefna á árinu 2007 má nefna vinnu við þróun Bayesísks spálíkans fyrir innlenda verðbólgu, þróun vísbendingalíkans fyrir innlenda hagsveiflu, mat á vaxtarófi innlendra vaxta, mat á margvíðu tímaraðalíkani fyrir innlendar hátíðnivísbendingar, mat á þjóðhagsspám Seðlabankans, gerð hermilíkans af íslenska fjármálakerfinu, mat á væntu og óvæntu útlánatapi viðskiptabanka og þróun álagsprófa fyrir innlent fjármálakerfi.

Að auki er iðulega unnið að fjölda umfangsminni rannsóknarverkefna. Má þar nefna þróun á skammtímaspálíkönum fyrir undirliði vísitölu neysluverðs, mat á áhrifum erlends vinnuafls á íslenskt hagkerfi, mat á hagsveifluleiðréttingu opinberra fjármála, þróun vísbendinga fyrir húsnæðismarkað og íbúðafjárfestingu, samanburðarrannsókn á sveiflum í tekjum og neyslu, rannsókn á uppruna, samsetningu og fjármögnun viðskiptahallans og mat á upplýsingagildi fyrstu bráðabirgðatalna þjóðhagsreikninga.

Á árinu hófst einnig vinna við fjölda rannsóknarverkefna. Má þar nefna rannsókn á verðákvörðunum fyrirtækja, rannsókn á drifkröftum og áhrifum beinnar fjárfestingar Íslendinga erlendis, hlutverki peningamagns við mótun peningastefnunnar, rannsókn á innlendum jafnvægisvöxtum og notkun Taylor-reglu við stjórn peningamála og mat á eigna- og skuldastöðu innlendra heimila og þjóðarbúsins í heild.

Rannsóknir á sviði fjármálastöðugleika voru af margvíslegum toga árið 2007. Má þar nefna könnun á samfylgni hlutabréfa- og gengisvísitölu. Þá var álagspróf fyrir útlánaáhættu bankanna þróað áfram og óvænt útlánatap bankanna metið samhliða því að markaðsáhætta var metin og könnuð kerfisáhætta á millibankamarkaði. Fjallað er um þessar rannsóknir í *Fjármálastöðugleika* 2007. Af nýjum rannsóknum og greiningum má nefna þróun álagsprófa vegna lausafjáráhættu, greining á umgjörð fjármálakerfisins, endurskoðun á aðferðafræði við mat á lausafjáráhættu og kerfislega mikilvægum fjármálafyrirtækjum.

Að lokum má nefna ýmis langtímaverkefni sem hafa verið í gangi um tíma, oft í samstarfi við innlenda og erlenda fræðimenn. Má þar nefna viðamikið rannsóknarverkefni um sérstök viðfangsefni peningastefnunnar í mjög litlum, opnum hagkerfum með sjálfstætt fljótandi gjaldmiðil, þróun aðferða við mat á framleiðsluspennu, rannsókn á innlendum raunvöxtum og rannsókn á breytingum á sambandi verðbólgu og gengis krónunnar.

Til þess að skapa umgjörð um rannsóknir innan bankans og miðla niðurstöðum þeirra til almennings og annarra sérfræðinga heldur bankinn reglulega málstofur. Á þeim gefst fræðimönnum innan og utan bankans færi á að kynna eigin rannsóknir og ræða þær við aðra starfs- og fræðimenn. Starfsmenn bankans kynntu einnig niðurstöður rannsókna sinna á málstofum utan Seðlabankans, bæði á innlendum og erlendum vettvangi. Jafnframt sóttu þeir fjölda ráðstefna, innanlands og erlendis, til að kynna eigin rannsóknir og kynnast rann-

sóknum annarra fræðimanna, og héldu gestafyrirlestra fyrir almenning, aðra sérfræðinga og háskólamenn.

Seðlabankinn telur mikilvægt að rannsóknir sérfræðinga bankans fáist birtar í alþjóðlega viðurkenndum vísindaritum og gerðist það í nokkrum tilvikum á árinu.

Þjóðhátíðarsjóður

Árið 2007 var 30. starfsár Þjóðhátíðarsjóðs. Stofnfé sjóðsins var ágóði af útgáfu Seðlabanka Íslands á þjóðhátíðarmynt frá 1974 og tekjur hafa verið ágóði af útgáfu og sölu annarra minnispeninga. Stjórn sjóðsins skipa fimm fulltrúar. Þrír eru kjörnir af Alþingi, einn tilnefndur af Seðlabankanum og forsætisráðherra skipar þann fimmta, sem jafnframt er formaður sjóðsstjórnar. Skipunartími núverandi stjórnar, sem er fjögur ár, hófst árið 2006. Formaður er Margrét Bóasdóttir söngkona, og fulltrúi Seðlabankans er Eiríkur Guðnason bankastjóri. Ritari stjórnar sjóðsins er Sigfús Gauti Þórðarson lögfræðingur í Seðlabankanum. Að þessu sinni voru tvær úthlutanir á árinu. Sú fyrri fór fram 24. maí þegar stjórn sjóðsins ákvað að verja skyldi 20,6 m.kr. til styrkja vegna ársins 2007 til 46 umsækjenda, og sú síðari 1. desember þegar stjórn sjóðsins ákvað að verja skyldi 25,3 m.kr. til styrkja vegna ársins 2008 til 55 umsækjenda. Í báðum tilfellum var haldin sérstök úthlutunarathöfn í Þjóðmenningarhúsinu. Höfuðstóll sjóðsins var rúmar 103 m.kr. í lok ársins 2007 og er stefnt að því að búið verði að ráðstafa öllu fé sjóðsins eigi síðar en á árinu 2010 vegna ársins 2011.

Húsnæði bankans – bóka- og skjalasafn

Auk Seðlabankans var Reiknistofa bankanna til húsa í Seðlabankahúsinu við Kalkofnsveg í árslok 2007. Bóka- og skjalasafn Seðlabanka Íslands er að mestum hluta til húsa í Einholti 4 í Reykjavík. Á árinu 2006 var myntsafn Seðlabankans og Þjóðminjasafns flutt úr Einholti 4 í bankahúsið við Kalkofnsveg og komið fyrir í sal á 1. hæð hússins. Tímarita- og handbókasafn er í húsi bankans við Kalkofnsveg. Bókasafn Seðlabankans sem er mikið heimildasafn um íslensk efnahags- og atvinnumál er skráð í Gegni, landskerfi bókasafna.

V Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands, stjórn og starfslið

Reikningsskil Seðlabanka Íslands

Í 32. gr. laga um Seðlabanka Íslands nr. 36/2001 segir að um gerð ársreiknings Seðlabanka Íslands fari eftir lögum, reglum og góðri reikningsskilavenju. Forsætisráðherra setji nánari reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabankans. Núgildandi reglur voru settar árið 2005. Uppgjör ársreikningsins nú byggist því á sömu grundvallaratriðum og uppgjörið fyrir árið 2006. Lítils háttar breytingar hafa þó verið gerðar á framsetningu einstakra liða og er gerð grein fyrir þeim í skýringum við ársreikninginn sem birtur er aftar í þessari skýrslu.

Afkoma og efnahagur Seðlabanka Íslands

Samkvæmt rekstrarreikningi varð tap af rekstri Seðlabanka Íslands á árinu 2007 að fjárhæð 1.224 milljónir króna samanborið við hagnað að fjárhæð 11.857 milljónir króna árið 2006. Mikil breyting á milli ára skýrist fyrst og fremst af gengismun. Á árinu 2006 varð gengishagnaður að fjárhæð 11.825 milljónir króna en 5.899 milljóna króna gengistap á árinu 2007. Að gengismun slepptum varð hagnaður af rekstri Seðlabankans 4.675 milljónir króna á árinu 2007 samanborið við 32 milljóna króna hagnað árið 2006. Framlag til ríkissjóðs nam 2.338 milljónum króna 2007 samanborið við 16 milljónir króna 2006. Á árinu 2007 jukust vaxtatekjur bankans bæði af innlendum og erlendum eignum. Heildarvaxtatekjur bankans námu 31.281 milljón króna samanborið við 15.444 milljónir króna árið 2006. Hækkaðar vaxtatekjur skýrast bæði af auknum umsvifum og af hærri vöxtum en árið áður. Vaxtagjöld jukust sömuleiðis mjög á árinu 2007. Í heild námu þau 25.234 milljónum króna samanborið við 13.743 milljónir króna árið 2006. Hreinar vaxtatekjur námu 6.047 milljónum króna 2007 samanborið við 1.701 milljón króna 2006. Aðrar rekstrartekjur Seðlabankans hækkuðu úr 348 milljónum króna árið 2006 í 2.531 milljón króna árið 2007. Rekstrargjöld námu 1.565 milljónum króna árið 2007 samanborið við 2.002 milljónir króna árið 2006. Lækkunin stafar einkum af aukaframlagi til lífeyrissjóðs sem greitt var árið 2006 og af minni kostnaði vegna seðla og myntar árið 2007 en 2006.

Á árinu 2007 hækkaði niðurstöðutala efnahagsreiknings Seðlabanka Íslands um 155 milljarða króna og nam 476.859 milljónum króna í lok ársins. Mikil hækkun eigna stafar nánast eingöngu af auknum kröfum Seðlabankans á innlánsstofnanir og aðrar fjármálastofnanir í formi lána gegn veði. Þau jukust úr 147 milljörðum króna í árslok 2006 í 303 milljarða króna í árslok 2007. Skuldamegin á efnahagsreikningi jókst fjárhæð seðla og myntar í umferð um 8,4% og nam 15,7 milljörðum króna í lok ársins. Skuldir Seðlabankans við innlánsstofnanir, einkum innstæður þeirra á viðskiptareikningum í Seðlabankanum, jukust úr 43.210 milljónum króna í lok árs 2006 í 152.112 milljónir króna í lok árs 2007.

Heildarinnstæður ríkissjóðs og ríkisstofnana námu 211 milljörðum króna í lok ársins 2007 sem er nánast sama fjárhæð og í lok ársins

2006 þrátt fyrir greiðslu eiginfjárframlags til bankans sem síðar verður getið. Meðal krafna ríkissjóðs á Seðlabankann í lok árs 2007 voru bundin innlán að fjárhæð 26.815 milljónir króna. Þar er um að ræða hluta af söluandvirði Símans sem lagt var inn í Seðlabankann á sínum tíma og greint var frá í ársskýrslu bankans fyrir árin 2005 og 2006. Þá er meðal krafna ríkissjóðs á Seðlabankann gengisbundið skuldabréf sem er andvirði erlends láns sem tekið var síðla árs 2006 og greint var frá í ársskýrslu bankans fyrir það ár. Fjárhæð þess nam 88.990 milljónum króna í lok árs 2007.

Í lok ársins 2007 námu erlendar eignir 34% heildareigna bankans samanborið við 52% í lok ársins 2006. Erlendar skuldir og skuldir í erlendum gjaldmiðli námu 19% af heildarskuldum og eigin fé í árslok 2007 samanborið við 31% í árslok 2006.

Í árslok 2007 nam eigið fé bankans 91.003 milljónum króna samanborið við 48.227 milljónir króna í árslok 2006. Hækkunin skýrist einkum af 44 milljarða króna eiginfjárframlagi ríkissjóðs sem greitt var bankanum í maí 2007. Í lok ársins 2007 svaraði eigið fé bankans án endurmats til 18% af niðurstöðutölu efnahagsreikningsins. Ári áður var hlutfallið 13,4%.

Af innstæðum ríkissjóðs á viðskiptareikningum greiðir Seðlabankinn sömu vexti og hann greiðir lánastofnunum af innstæðum þeirra á viðskiptareikningum í bankanum. Af bundnum innlánum sem stofnað var til með söluandvirði Símans greiðir bankinn meðaltal viðskiptareikningsvaxta og stýrivaxta.

Ávöxtun erlendra eigna á árinu 2007 var viðunandi miðað við aðstæður, sbr. kafla IV. Vextir á alþjóðamörkuðum voru enn lágir og sveiflur á vöxtum á alþjóðamarkaði höfðu áhrif á markaðsvirði skuldabréfaeignarinnar og ollu nokkrum sveiflum á henni innan ársins. Ítarleg grein er gerð fyrir ávöxtun gjaldeyrisforðans í kafla IV auk þess sem hennar er getið í skýringum við ársreikninginn aftar í þessari skýrslu.

Með því að halda gjaldeyrisforða er Seðlabankinn seldur undir gengisáhættu af völdum breytinga á gengi íslensku krónunnar sem hann getur ekki firrt sig og því meiri sem forðinn er stærri. Breytingar á gengi krónunnar hafa hins vegar engin áhrif á virði forðans í erlendum gjaldeyri. Hann þjónar tilgangi sínum óháð breytingum á gengi krónunnar. Erlendar eignir og skuldir Seðlabankans eru færðar á markaðsvirði umreiknuðu á gengi íslenskrar krónu í árslok. Breytingar á gengi hennar hafa bein áhrif á hagnað bankans. Gengistap og gengishagnaður er hvort tveggja fært að fullu á rekstrarreikning bankans og hefur þannig bein áhrif á reiknaða afkomu hans.

Ársreikningur bankans er birtur aftar í skýrslunni auk ítarlegra skýringa á einstökum liðum.

Bankaráð Seðlabanka Íslands

Í lögum um Seðlabanka Íslands nr. 36/2001 segir að í bankaráði Seðlabanka Íslands skuli sitja sjö fulltrúar. Kosið er í bankaráð að loknum kosningum til Alþingis, síðast í júní 2007. Bankaráð velur sér formann og varaformann úr eigin röðum. Í lok árs skipuðu bankaráð þau Halldór Blöndal formaður, Jón Sigurðsson varaformaður, Erna Gísladóttir, Hannes Hólmsteinn Gissurarson, Jónas Hallgrímsson, Ragnar Arnalds

og Sigríður Ingibjörg Ingadóttir (kosin 3. október 2007 í stað Jóns Þórs Sturlusonar sem sagði sig úr ráðinu). Bankaráð hélt 20 fundi á árinu 2007.

Tafla V-1. Starfslið

	Starfsmenn	Starfsgildi
Aðalskrifstofa	10	9,3
Skrifstofa bankastjórnar	3	3,0
Lögfræðingar	2	2,0
Safnadeild	5	4,3
Alþjóða- og markaðssvið	12	12,0
Bókhaldssvið	10	10,0
Fjármálasvið	14	13,9
Fjármáladeild	8	7,9
Fjárhirslur	6	6,0
Hagfræðisvið	16	15,9
Rekstrarsvið	34	26,8
Upplýsingasvið	17	16,4
Endurskoðun	2	2,0
Alls	115	106,3

Bankastjórn

Bankastjórn Seðlabanka Íslands skipuðu þeir Davíð Oddsson formaður, Eiríkur Guðnason og Ingimundur Friðriksson. Skipunartími Eiríks Guðnasonar rennur út í apríl 2012, Davíðs Oddssonar í október sama ár og Ingimundar Friðrikssonar í ágúst 2013.

Skipulag bankans

Starfsemi bankans skiptist í sex meginsvið auk innri endurskoðunar. Skrifstofa bankastjórnar tilheyrir ekki meginsviðum bankans en hún annast almennt skrifstofuhald fyrir bankastjórn, hefur umsjón með kynningarstarfsemi og upplýsingamiðlun bankans, ritstjórn ársskýrslu og heimasíðu. Lögfræðingar á skrifstofu bankastjórnar annast margvíslega samningagerð fyrir hönd bankans, frágang löggerninga og skuldaskjala. Þá taka þeir þátt í undirbúningi laga og reglugerða og gerð lögfræðilegra álita. Safnadeild heyrir undir skrifstofu bankastjórnar og annast bókasafn bankans auk myntsafns Seðlabankans og Þjóðminjasafns.

Alþjóða- og markaðssvið annast umsjón með innlendum peninga- og gjaldeyrismarkaði og viðskipti við innlendar fjármálastofnanir. Sviðið sér um vörslu og ávöxtun gjaldeyrisforða bankans ásamt að hafa umsjón með lánamálum ríkissjóðs, ríkisábyrgðasjóði og endurlánum ríkissjóðs. Þá sér sviðið um regluleg samskipti við erlendar fjármálastofnanir, alþjóðleg matsfyrirtæki og Alþjóðagjaldeyrissjóðinn.

Bókhaldssvið hefur umsjón með færslu bókhalds Seðlabankans og Grænlandssjóðs sem er í vörslu bankans, auk Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta. Einnig sér sviðið um bókhald yfir innlausn spariskírteina og erlend lán ríkissjóðs. Þá hefur sviðið umsjón með SWIFT-kerfi bankans og greiðslum fyrir bankann, ríkissjóð og ríkisfyrirtæki.

Viðfangsefni fjármálasviðs lúta að stöðugleika og virkni fjármálastofnana og -markaða. Starfsemi sviðsins skiptist í þrjár einingar sem lúta að fjármálastöðugleika, þ.e. fjármálakerfi, greiðslukerfi og viðbúnað en einnig heyra fjárhirslur undir fjármálasvið. *Fjármálakerfi* annast greiningu á fjármálafyrirtækjum og uppbyggingu fjármálakerfisins, *greiðslukerfi* hefur yfirumsjón með mikilvægustu greiðslu- og uppgjörskerfum og *viðbúnaður* sér um þróun og gerð álagsprófa ásamt verkefnum í viðbúnaðarmálum. *Fjárhirslur* annast útgáfu og meðferð seðla og myntar. Sviðið leiðir útgáfu bankans á árlegri skýrslu hans, *Fjármálastöðugleika*.

Hagfræðisvið annast rannsóknir á sviði efnahags- og peningamála, gerir verðbólgu- og þjóðhagsspár, tekur þátt í mótun stefnu í gengis- og peningamálum, greiningu á þróun innlendra og erlendra efnahags- og peningamála, þ.m.t. á þjóðhagslegum þáttum fjármálastöðugleika og hefur umsjón með og tekur þátt í útgáfu ýmissa rita bankans, t.d. *Hagvísa*, *Peningamála*, *Working Papers*, *Fjármálastöðugleika*, *Fjármálatíðinda* og *Economy of Iceland*. Hagfræðisvið skiptist í tvær einingar, annars vegar greiningar- og útgáfudeild og hins vegar rannsóknar- og spádeild.

Rekstrarsvið er fjölmennasta svið bankans. Sviðið annast rekstur og umsýslu eigna og lausafjármuna bankans, öryggismál, innkaup, gerð rekstraráætlana og útgjaldaeftirlit. Sviðið annast einnig starfsmannahald bankans og launamál og undir það heyra ýmis viðfangsefni sem lúta að innanhússþjónustu. Þá sér sviðið um skjalahald bankans. Frá árinu 2001 hefur símsvörun bankans verið sinnt af fyrirtæki á Raufarhöfn.

Upplýsingasvið annast öflun, skráningu og úrvinnslu tölfræðilegra gagna sem Seðlabankinn safnar vegna starfsemi sinnar, rekur jafnframt tölvukerfi bankans og gagnagrunna. Sviðið skiptist í fjórar einingar þ.e. upplýsingatækni, rekstur og viðhald á FAME-gagnagrunni bankans, gagnasöfnun og skráningu, og úrvinnslu gagna og miðlun.

Aðalendurskoðandi er ráðinn af bankaráði en ekki bankastjórn. Endurskoðunarsvið annast innri endurskoðun og innra eftirlit með starfsemi bankans í víðum skilningi og sjóða í umsjá hans.

Starfslið

Á árinu 2007 urðu talsverðar breytingar á starfsliði bankans. Alls hættu ellefu starfsmenn störfum eða fóru á eftirlaun en sextán starfsmenn voru ráðnir til starfa. Fjórir þeirra komu til starfa í október 2007 þegar starfsemi Lánasýslu ríkisins var lögð niður og verkefni hennar ásamt fjórum starfsmönnunum voru flutt á alþjóða- og markaðssvið Seðlabankans. Fjöldi sumarstarfsmanna var svipaður og áður. Bernard John Scudder lést 15. október 2007. Bernard var fæddur 29. ágúst 1954. Hann hóf störf sem þýðandi hjá bankanum 19. maí 2003 en hafði áður starfað sem sjálfstæður þýðandi. Þrír starfsmenn hættu störfum og fóru á eftirlaun. Þeir eru Guðmundur Guðmundsson starfsmaður á hagfræðisviði eftir 35 ára starf, Hannes Haraldsson starfsmaður í fjárhirslum eftir 40 ára starf og María Jenný Jónasdóttir starfsmaður á rekstrarsviði eftir 42 ára starf.

Starfsmönnum á alþjóða- og markaðssviði fjölgaði um fjóra, um einn á fjármálasviði og upplýsingasviði og fækkaði um einn á rekstrarsviði.

Starfsmenn í árslok 2007 voru 115 að tölu, 60 karlar og 55 konur, og er það fjórum fleira en í lok árs 2006. Starfsgildi voru 106,3 en sjö starfsmenn eru í hlutastarfi eða í 5,3 starfsgildum, og af 14 starfsmönnum við sameiginlegt mötuneyti, öryggis- og húsvörslu voru sjö vegna hlutdeildar Reiknistofu bankanna. Meðaltal ársverka var 111, sem er 1,6 færra en árið áður.

Kjarasamningar

Flestir starfsmenn Seðlabanka Íslands eru í Sambandi íslenskra bankamanna og fá greidd laun samkvæmt kjarasamningi sambandsins og Seðlabankans. Í gildi er kjarasamningur sem rennur út í lok september 2008. Samningurinn felur í sér 2,25% launahækkun 1. janúar 2008.

Jafnréttisstefna

Bankastjórn staðfesti jafnréttisáætlun fyrir bankann í fyrsta sinn árið 1996. Á grundvelli hennar hefur jafnréttisnefnd starfað í bankanum frá þeim tíma. Jafnréttisáætlunin hefur verið endurnýjuð reglulega, síðast 2007 og um leið var staðfest jafnréttisstefna.

Stjórn Seðlabanka Íslands og starfsmenn 31. desember 2007

Bankaráð

Aðalmenn

Halldór Blöndal fyrrverandi ráðherra og alþingismaður, formaður
Jón Sigurðsson fyrrverandi ráðherra og alþingismaður, varaformaður
Erna Gísladóttir framkvæmdastjóri
Ragnar Arnalds fyrrverandi ráðherra og alþingismaður
Hannes Hólmsteinn Gissurarson prófessor
Jónas Hallgrímsson framkvæmdastjóri
Sigríður Ingibjörg Ingadóttir hagfræðingur

Varamenn

Halla Tómasdóttir framkvæmdastjóri
Birgir Þór Runólfsson dósent
Tryggvi Friðjónsson framkvæmdastjóri
Sigríður Finsen hagfræðingur
Guðný Hrund Karlsdóttir viðskiptafræðingur
Ingibjörg Ingvadóttir lektor
Valgerður Bjarnadóttir viðskiptafræðingur

Bankastjórn

Davíð Oddsson formaður
Eiríkur Guðnason
Ingimundur Friðriksson

Yfirmenn

Alþjóða- og markaðssvið:	Sigurður Sturla Pálsson framkvæmdastjóri
Bókhaldssvið:	Erla Árnadóttir aðalbókari
Endurskoðunarsvið:	Stefán Svavarsson aðalendurskoðandi
Fjármálasvið:	Tryggvi Pálsson framkvæmdastjóri
Hagfræðisvið:	Arnór Sighvatsson aðalhagfræðingur
Lögfræðingar:	Sigríður Logadóttir aðallögfræðingur
Rekstrarsvið:	Ingvar A. Sigfússon rekstrarstjóri
Upplýsingasvið:	Tómas Örn Kristinsson framkvæmdastjóri

Fundur bankaráðs í ársbyrjun 2008. Frá vinstri: Arnór Sighvatsson, Davíð Oddsson, Jónas Hallgrímsson, Sigríður Ingibjörg Ingadóttir, Jón Sigurðsson, Halldór Blöndal, Hannes Hólmsteinn Gissurarson, Erna Gísladóttir, Ragnar Arnalds, Eiríkur Guðnason, Ingimundur Friðriksson og Tómas Örn Kristinsson.

Starfsmenn

SKRIFSTOFA BANKASTJÓRNAR
Ágústa Johnson
Ellen Hrefna Haraldsdóttir
Stefán Jóhann Stefánsson

Lögfræðingar
Sigfús Gauti Þórðarson
Sigríður Logadóttir

Safnadeild
Anton Holt
Magný Gyða Ellertsdóttir
Sigurþór Sigurðsson
Unnur Björk Lárusdóttir
Valborg Stefánsdóttir

ALÞJÓÐA- OG MARKAÐSSVIÐ
Bergur Barðason
Björgvin Sighvatsson
Björn G. Ólafsson
Gerður Ísberg
Guðrún Sóley Gunnarsdóttir
Hallgrímur Ólafsson
Jóna Guðrún Ísaksdóttir
Lilja D. Alfreðsdóttir
Oddgeir Gunnarsson
Sigurður G. Thoroddsen
Sigurður Sturla Pálsson
Viðar Rúnar Geirsson

BÓKHALDSSVIÐ
Alf H. Pedersen
Anna S. Árnadóttir
Arndís Leifsdóttir
Árni Þórðarson
Erla Árnadóttir
Guðrún E. Herbertsdóttir
Halldóra Konráðsdóttir
Ísólfur Sigurðsson
Jónína Guðbjartsdóttir
Ólöf Jónsdóttir

ENDURSKOÐUNARSVIÐ
Guðmundur Björnsson
Stefán Svavarsson

FJÁRMÁLASVIÐ
Bryndís Ásbjarnardóttir
Elín Kristjana Sighvatsdóttir
Guðmundur Kr. Tómasson
Guðrún Ögmundsdóttir
Jónas Þórðarson
Perla Ösp Ásgeirsdóttir
Sylvía Kristín Ólafsdóttir
Tryggvi Pálsson

Fjárhirslur
Auður Gísladóttir
Ingveldur S. Kristjánsdóttir
Jóhanna Pétursdóttir
Kolbrún Jóhannsdóttir
Kristján Guðmundsson
Stefán Arnarson

HAGFRÆÐISVIÐ
Arnór Sighvatsson
Ásgeir Daníelsson
Daníel Svavarsson
Guðrún Yrsa Richter
Helga Guðmundsdóttir
Karen Á. Vignisdóttir
Magnús Fjalar Guðmundsson
Markús Möller
Ólafur Örn Klemensson
Rannveig S. Sigurðardóttir
Regína Bjarnadóttir
René Kallestrup
Rósa Björk Sveinsdóttir
Svava Jóhanna Haraldsdóttir
Þorvarður Tjörvi Ólafsson
Þórarinn G. Pétursson

REKSTRARSVIÐ
Birna K. Jónsdóttir
Hólmfríður M. Ingibergsdóttir
Ingvar A. Sigfússon
Kristjón Kolbeins
Þórður Gautason

Húsvarsla/ræsting
Berglind Þorsteinsdóttir
Bogey R. Hreiðarsdóttir
Guðný Harpa Hallgrímsdóttir
Hildur Hrönn Hreiðarsdóttir
Kristinn Unnarsson
Marteinn Jóhannesson
Olga A. Björnsdóttir
Ólafía Egilsdóttir
Ragnheiður E. Rúnarsdóttir
Rita Sigurðardóttir
Sigurlaug Jósepsdóttir
Sólveig Kristinsdóttir
Stefanía Hrönn Guðnadóttir
Svala Sigurðardóttir

Mötuneyti
Bergþóra Óskarsdóttir
Guðlaug Erla Ingólfsdóttir
Halla Kristín Björnsdóttir
Sigríður Laufey Guðmundsdóttir
Sigurberg Jónsson

Prentun og umbrot
Sigríður María Jónsdóttir
Sigurborg Steingrímsdóttir
Sveinn A. Blöndal

Ritarar
Hrafnhildur Georgsdóttir
Klara Jóhannsdóttir
Sigríður Bogadóttir
Þórey Þórarinsdóttir

Skjalastöð
Eva Sóley Sigurðardóttir
Guðrún Sigmarsdóttir
Hilmar Gunnþór Garðarsson
Sigurborg Ólafsdóttir
Sveinbjörg Rut Helgadóttir

Umsjón bifreiða/orlofshúsa
Garðar Halldórsson
Karl G. Smith

Öryggisvarsla
Guðleifur Svanbergsson
Gunnlaugur Magnússon
Hannes Ólafsson
Hólmgeir H. Hákonarson
Jóhann Gunnar Friðjónsson
Sigurður Sigurðsson
Sveinbjörn Kristjánsson
Þorsteinn Þorvaldsson

UPPLÝSINGASVIÐ
Arnar Freyr Guðmundsson
Bryndís Pétursdóttir
Einar Örn Ólafsson
Eva Hjördís Bjarnadóttir
Fjóla Agnarsdóttir
Guðmundur Harðarson
Gylfi Vilberg Árnason
Hrönn Helgadóttir
Jakob Gunnarsson
Kristíana Baldursdóttir
Lárus Jóhannesson
Pálína Kristinsdóttir
Pétur Örn Sigurðsson
Ríkarður B. Ríkarðsson
Tómas Örn Kristinsson
Tryggvi Eyvindsson
Örn Jónasson

ÁRSREIKNINGUR 2007

Staðfesting yfirstjórnar Seðlabanka Íslands

Bankaráð og bankastjórn Seðlabanka Íslands staðfesta hér með ársreikning bankans fyrir árið 2007 með undirritun sinni.

Reykjavík, 13. mars 2008

Áritun bankaráðs

Halldór Blöndal
formaður

Jón Sigurðsson
Hannes Hólmsteinn Gissurarson
Ragnar Arnalds

Erna Gísladóttir
Jónas Hallgrímsson
Sigríður Ingibjörg Ingadóttir

Áritun bankastjórnar

Davíð Oddsson
formaður

Eiríkur Guðnason

Ingimundur Friðriksson

Áritun endurskoðanda

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Seðlabanka Íslands fyrir árið 2007. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu bankaráðs og bankastjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju og ákvæði laga um Ríkisendurskoðun. Samkvæmt því ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fáist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðunin felur í sér aðgerðir til að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri áhættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér mat á þeim reikningsskila- og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina hafi verið aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Seðlabanka Íslands á árinu 2007, efnahag hans 31. desember 2007 og breytingu á handbæru fé á árinu 2007, í samræmi við lög um ársreikninga.

Ríkisendurskoðun, 13. mars 2008

Sigurður Þórðarson
ríkisendurskoðandi

Staðfesting forsætisráðherra

Með skírskotun til yfirlýsingar endurskoðanda, bankaráðs og bankastjórnar staðfestist reikningurinn hér með.

Reykjavík, 28. mars 2008

Geir H. Haarde
forsætisráðherra

Rekstrarreikningur ársins 2007

	Skýringar	*2007*	*2006*
Vaxtatekjur			
Af innlendum eignum	1	25.346.076	12.631.734
Af erlendum eignum		5.935.188	2.812.105
		31.281.264	15.443.839
Vaxtagjöld			
Af innlendum skuldum		21.778.592	13.658.417
Af erlendum skuldum		3.455.811	84.112
		25.234.403	13.742.529
Hreinar vaxtatekjur	13	6.046.861	1.701.310
Aðrar rekstrartekjur			
Þjónustutekjur		232.651	220.664
Þjónustugjöld		(107.654)	(83.016)
Seðlar úr umferð		118.220	–
Tekjur af hlutafjáreign		320.290	452.341
Verðendurmat erlendra verðbréfa	1	(640.509)	(839.611)
Verðendurmat erlends láns	1	1.801.665	–
Verðendurmat gulls		797.228	525.927
Gengishagnaður af gjaldeyrisviðskiptum		9.260	72.144
		2.531.151	348.449
Hreinar rekstrartekjur		8.578.012	2.049.759
Önnur rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld	15	921.195	890.257
Annar rekstrarkostnaður		413.095	384.192
Kostnaður af seðlum og mynt		143.355	251.446
Afskriftir ársins	4	87.710	90.246
Aukaframlag til lífeyrissjóðs		–	385.662
		1.565.355	2.001.803
Hagnaður án framlags til ríkissjóðs		7.012.657	47.956
Framlag í ríkissjóð	8	2.337.552	15.985
Hagnaður án gengismunar		4.675.105	31.971
Gengismunur	14	(5.898.662)	11.825.022
Hagnaður (tap) ársins	11	(1.223.557)	11.856.993

Fjárhæðir í rekstrarreikningi, efnahagsreikningi og sjóðstreymi eru í þúsundum króna.

Efnahagur 31. desember 2007

EIGNIR

	Skýringar	*2007*	*2006*
Erlendar eignir			
Bankainnstæður		19.348.284	41.649.443
Gulleign	3	3.305.189	2.934.064
Verðbréf	3	138.322.338	121.246.719
Gjaldeyrisstaða við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	5	1.822.996	2.019.865
Erlendar eignir utan gjaldeyrisforða	2	786.675	522.496
Erlendar eignir		163.585.482	168.372.587
Innlendar eignir			
Innlánsstofnanir			
Lán gegn veði	6	258.164.548	119.862.706
Aðrar fjármálastofnanir			
Markaðsskráð verðbréf		1.446.568	1.472.558
Lán gegn veði	6	44.553.548	27.073.964
Daglán		4.101.698	–
		50.101.814	28.546.522
Aðrir aðilar			
Ýmsir reikningar		55.070	47.206
Verðbréf		75.859	95.313
		130.929	142.519
Varanlegir rekstrarfjármunir			
Fasteignir og lausafjármunir	4	4.875.730	4.859.244
Innlendar eignir	1	313.273.021	153.410.991
Eignir alls		476.858.503	321.783.578
Eignir utan efnahags	12		

Fjárhæðir í rekstrarreikningi, efnahagsreikningi og sjóðstreymi eru í þúsundum króna.

Efnahagur 31. desember 2007

SKULDIR OG EIGIÐ FÉ

	Skýringar	2007	2006
Erlendar skuldir			
Innstæður erlendra aðila		99.541	94.644
Mótvirði við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn	5	1.612.593	1.779.605
Erlendar skuldir		1.712.134	1.874.249
Innlendar skuldir			
Seðlar og mynt		15.735.426	14.512.501
Innlánsstofnanir	6		
Viðskiptareikningar		152.111.529	43.210.188
Innstæðubréf		0	1.777.253
		152.111.529	44.987.441
Aðrar fjármálastofnanir	6		
Viðskiptareikningar		1.425.239	129.825
Ríkissjóður og ríkisstofnanir			
Ríkissjóður, viðskiptareikningar		93.970.973	80.114.201
Ríkissjóður, bundin innlán		26.814.835	33.085.333
Gjaldeyrisreikningar		864.722	3.459.663
Gengisbundið skuldabréf	8	88.990.036	93.775.409
Ríkisstofnanir, viðskiptareikningar		536.006	567.120
		211.176.572	211.001.726
Aðrar skuldir			
Skuld vegna framlags til ríkissjóðs		2.337.552	15.985
Ýmsir aðilar		1.036.091	677.513
Lífeyrisskuldbindingar	7	320.719	357.541
		3.694.362	1.051.039
Innlendar skuldir		384.143.128	271.682.532
Eigið fé			
Stofnfé		57.501.000	13.501.000
Endurmat fasteigna og lausafjármuna		4.990.681	4.990.681
Annað eigið fé		28.511.560	29.735.116
Eigið fé	11	91.003.241	48.226.797
Skuldir og eigið fé		476.858.503	321.783.578
Ábyrgðarskuldbindingar	12		

Fjárhæðir í rekstrarreikningi, efnahagsreikningi og sjóðstreymi eru í þúsundum króna.

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2007

REKSTRARHREYFINGAR:	*Skýringar*	*2007*	*2006*
Hagnaður (tap) ársins		(1.223.557)	11.856.993
Rekstrarliðir sem ekki hreyfa handbært fé:			
Afskriftir fastafjármuna	4	87.710	90.246
Gengismunur eigna og skulda	1	4.321.437	(5.302.678)
Gengismunur af sjóðsstöðu		1.577.225	(6.522.344)
Matsbreyting langtímaláns	1	(1.801.665)	–
Ýmsar matsbreytingar eigna og skulda		(1.263.634)	(169.074)
Breyting rekstrartengdra eigna og skulda		2.837.936	(1.900.761)
		4.535.452	(1.947.618)

FJÁRFESTINGARHREYFINGAR:			
Lán gegn veði (hækkun)		(155.781.425)	(59.094.674)
Daglán (hækkun)		(4.101.698)	–
Keyptir rekstrarfjármunir		(100.617)	(24.634)
Afborganir af verðbréfum		234.209	506.205
Keypt verðbréf í gjaldeyrisforða		(47.419.630)	(82.116.280)
Seld verðbréf í gjaldeyrisforða		22.910.830	16.366.439
		(184.258.331)	(124.362.944)

FJÁRMÖGNUNARHREYFINGAR:			
Innborgað stofnframlag	11	44.000.000	–
Seðlar og mynt í umferð, hækkun		1.341.145	1.310.592
Bundin innlán ríkissjóðs, (lækkun)		(6.100.000)	–
Innstæðubréf, (lækkun)		(1.777.253)	(516.885)
Tekið gengisbundið lán hjá ríkissjóði		–	89.034.459
Aukning innstæðna innlánsstofnana		110.196.756	11.239.049
Aukning innstæðna ríkissjóðs		11.338.297	39.321.739
		158.998.945	140.388.954

BREYTING Á HANDBÆRU FÉ:			
Hækkun (lækkun) á erlendum bankainnstæðum á árinu		(20.723.934)	14.078.392
Gengismunur af bankainnstæðum		(1.577.225)	6.522.344
Erlendar bankainnstæður í ársbyrjun		41.649.443	21.048.707
Erlendar bankainnstæður í árslok		19.348.284	41.649.443

Fjárhæðir í rekstrarreikningi, efnahagsreikningi og sjóðstreymi eru í þúsundum króna.

Skýringar með ársreikningi

Reikningsskilaaðferðir

1. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006, ákvæði laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil og ársreikning Seðlabanka Íslands nr. 1088/2005.

- Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við kaupgengi í árslok 2007. Tekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags. Gengishagnaður/gengistap er fært í rekstrarreikning.
- Verðtryggðar eignir og skuldir eru skráðar með áföllnum verðbótum í árslok 2007 og er miðað við viðeigandi vísitölugildi í janúar 2008 sem endurspegla verðlag í lok ársins 2007. Verðbætur eru færðar í rekstrarreikning með vöxtum.
- Verðbréf í gjaldeyrisforða bankans eru skráð við markaðsverði og matsbreytingar eru færðar í rekstrarreikning. Matsbreytingar eru mismunur á markaðsverði verðbréfa í árslok og bókfærðu verði þeirra og er þá yfir- og undirverði á kaupdegi dreift á líftíma verðbréfa miðað við virka vexti. Til samræmis við þessa skráningu er skuld vegna fjármögnunar á aukningu gjaldeyrisforðans færð við gangvirði og matsbreyting færð í rekstrarreikning.
- Tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið hvort sem innheimta hefur farið fram eða ekki. Hið sama á við um gjöld, þau eru færð þegar til þeirra er stofnað hvort sem þau voru greidd eða ekki. Í rekstrarreikning færast ennfremur matsbreytingar af verðbréfum hvort sem þær eru innleystar eða óinnleystar.
- Í yfirliti um sjóðstreymi koma fram hreyfingar í hefðbundnum flokkum í slíku yfirliti en skilgreiningu á sjóðstöðu hefur verið breytt þannig að nú eru þar einungis erlendar bankainnstæður. Á fyrra ári var laust fé skilgreint sem erlendar bankainnstæður og verðbréf að frádreginni stöðu innstæðna innlánsstofnana og ríkissjóðs á viðskiptareikningum þeirra. Með því að taka þessa liði út úr sjóðstöðunni koma fram hreyfingar á verðbréfum og innstæðum innlánsstofnana og ríkissjóðs í fjárfestingarkafla og fjármögnunarkafla yfirlitsins.
- Framsetningu vaxtatekna af erlendum verðbréfum hefur verið breytt og miðast færsla þeirra nú við virka vexti en færðust áður miðað við nafnvexti. Matsbreyting verðbréfa hækkar eða lækkar til mótvægis við breytingu á færslu vaxta. Samkvæmt því hefur breytingin ekki áhrif á heildarafkomu heldur hefur einungis áhrif innbyrðis á milli rekstrarliða. Samanburðartölum hefur verið breytt til samræmis.
- Hlutabréf hafa verið skráð við kostnaðarverði enda hafa hlutabréf í eigu bankans ekki verið á markaði. Undir lok ársins 2006 fékk bankinn hlutabréf í kauphallarfyrirtækinu OMX sem gagngjald fyrir hlutabréf í Eignarhaldsfélagi Verðbréfaþings hf. Þar sem móttekin hlutabréf eru skráð á opinberu verðbréfaþingi eru þau færð við markaðsverði í árslok og matsbreyting færð meðal annarra rekstrartekna.

- Kostnaður af útgáfu seðla og myntar er færður til gjalda þegar hann fellur til.

- Varanlegir rekstrarfjármunir í eigu bankans í árslok 2005 eru færðir miðað við matsverð að frádregnum afskriftum eftir þann tíma. Varanlegir rekstrarfjármunir keyptir á árinu 2006 og síðar eru skráðir miðað við kostnaðarverð að frádregnum afskriftum sem reiknast af kostnaðarverði að frádregnu væntu lokavirði þar sem við á.

- Að öðru leyti en að framan er talið eru reikningsskilaaðferðir þær sömu og áður.

Eignarhlutir í félögum

2. Eignarhlutir í Alþjóðagreiðslubankanum (Bank for International Settlements, BIS) eru skráðir við kostnaðarverði. Í árslok 2007 var fjöldi hluta 1.070 en hver hlutur er 5.000 SDR. Eignarhlutir bankans eru færðir meðal *erlendra eigna utan gjaldeyrisforðans*. Bókfært verð í árslok 2007 nam 184,5 m.kr. en nafnverð nam 130,7 m.kr. (1,3 m. SDR). Greitt hefur verið fyrir 25% af hverjum 5.000 SDR hlut eða 1.250 SDR fyrir hvern hlut. Bankinn er skuldbundinn til þess að greiða það sem á skortir í fullt framlag eða 75%, verði eftir því kallað. Innra virði eignarhlutar bankans svarar til 2,3 milljarða kr. samkvæmt ársreikningi BIS í lok mars 2007.

   Meðal erlendra eigna utan forða eru talin hlutabréf bankans í OMX en markaðsverð þeirra nam 578,6 m.kr. í árslok 2007. Fjöldi hluta er 228.259 en markaðsgengi var 262,5 SEK í árslok 2007. Matsbreyting að fjárhæð 279 m.kr. var færð til tekna í rekstrarreikningi. Þá eru meðtalin í eignaliðnum *aðrir aðilar/ýmsir reikningar* hlutabréf í Fjölgreiðslumiðlun hf. og er bókfært verð 1,2 m.kr. sem jafnframt er nafnverð. Bankinn á 8% hlut í þessu félagi.

Erlendar eignir og gulleign

3. Í árslok 2007 voru erlendar eignir bankans 163,6 ma.kr. en námu 168,4 ma.kr. í lok ársins á undan. Meðtalin í þessari stöðu er gulleign bankans sem var 63.883,8 únsur. Gullið er fært við markaðsverði í árslok 2007 en únsan var þá metin á 836,5 dollara sem samsvarar 51.737 kr. Gulleignin þannig metin nam 3,3 ma.kr. í árslok 2007.

   Á árinu var ávöxtun verðbréfa og bankainnstæðna í hverri mynt í gjaldeyrisforða bankans sem hér segir:

	Verðbréf	*Innlán*
Bandaríkjadalur	7,08%	4,70%
Evra	2,42%	2,30%
Sterlingspund	6,18%	3,70%

   Verðbréf í árslok greinast þannig en bókfært verð miðast við markaðsverð (tölur í þús. í erl. gjaldmiðli):

		Nafn verð	*Óafskr. yfir- verð*	*Afskrifað kostn. verð*	*Mark- aðs- verð*	*Óinnl. yfir (undir)*
Evrubr. - samt.	EUR	1.216.500	6.416	1.222.916	1.204.060	(18.856)
Dollarabr. - samt.	USD	237.000	2.226	239.226	239.917	691
Pundabr. - samt.	GBP	65.000	322	65.322	64.932	(390)

Seðlabankinn hefur gert samning við JPMorgan Chase um lán á verðbréfum og þiggur fyrir þóknun. Lán á verðbréfum í árslok 2007 námu um 507 milljónum dollara og tekjur af útlánum verðbréfa voru um 550 þús. dollarar á árinu.

Fastafjármunir

4. Varanlegir rekstrarfjármunir voru færðir til eignar á árinu 2005 miðað við matsverð í lok þess árs. Fjármunir keyptir eftir þann tíma eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum sem miðast við áætlaðan endingartíma að teknu tilliti til vænts lokavirðis.

Varanlegir rekstrarfjármunir í árslok 2007 greinast þannig (fjárhæðir í m.kr.):

Eignir	*Land*	*Fast-eignir*	*Lausafé*	*Söfn*	*Samtals*
Matsverð 1/1 2007	24,0	4.575,3	215,4	238,3	5.053,0
Keypt á árinu 2007		91,0	15,2	1,4	107,6
Selt á árinu 2007			(6,9)		(6,9)
	24,0	4.666,3	223,7	239,7	5.153,7
Afskrifað					
Afskrifað alls 1.1. 2007		96,5	97,3		193,8
Afskrifað á árinu 2007		49,8	37,9		87,7
Afskrift færð út			(3,5)		(3,5)
	0,0	146,3	131,7	0,0	278,0
Bókfært verð í árslok	24,0	4.520,0	92,0	239,7	4.875,7
Afskriftahlutfall	0%	1,25-3%	10-33%	20%	
Fast.mat 31/12 2007	0,5	4.444,2			4.444,7
Vátr.mat 31/12 2007		4.344,7	341,9	252,2	4.938,8

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

5. Úthlutaður kvóti Íslands við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn (IMF) nam 117,6 m. SDR í árslok 2007. Kvótinn var greiddur að 1/4 hluta með gullframlagi á sínum tíma en að öðru leyti með krónuframlagi. Gjaldeyrisstaða bankans við sjóðinn nam 18,6 m. SDR sem er mismunurinn á kvótanum og krónuinneign sjóðsins hjá bankanum, sbr. neðangreinda töflu. Lántaka bankans í formi úthlutunar sjóðsins á SDR nam 16,4 m. SDR. Fjárhæðir eru í milljónum.

Eignir	*Fjárhæðir í milljónum*	
	SDR	*ISK*
Kvóti Seðlabanka Íslands	117,6	11.488,3
Inneign IMF hjá SÍ	(99,0)	(9.672,5)
Gjaldeyrisstaða Seðlabankans hjá IMF	18,6	1.815,9
Áfallnir vextir af gjaldeyrisstöðu	0,1	7,1
Innstæða Seðlabankans hjá IMF	0,1	10,7
	18,8	1.833,7
Skuldir		
	SDR	*ISK*
Mótvirði úthlutaðra SDR	16,4	1.603,0
Viðskiptareikningur IMF hjá Seðlabanka	0,0	0,1
Áfallnir vextir af SDR-úthlutun	0,1	9,5
	16,5	1.612,6

Staða gagnvart fjármálastofnunum

6. Lánastofnanir sem eru þátttakendur í stórgreiðslukerfi Seðlabankans leggja fram tryggingar vegna greiðslna í kerfinu. Þær eru í formi verðbréfa. Fjárhæð trygginga svarar til heimilda lánastofnana til skuldsetningar innan dags í stórgreiðslukerfinu.

   Í lok ársins 2007 námu tryggingar í stórgreiðslukerfi í verðbréfum 18,6 ma.kr. að markaðsvirði.

   Lánastofnanir leggja fram tryggingar til vörslu í Seðlabanka Íslands vegna lána þeirra gegn veði í samræmi við reglur nr. 997/2004.

   Hrein skuld fjármálastofnana gagnvart bankanum hækkaði um 51,5 milljarða kr. á árinu og greinist hún þannig:

Hækkun á stöðu	*Ma.kr.*	*Ma.kr.*
Lán til fjármálastofnana í árslok 2007	306,9	
Innstæður fjármálastofnana í árslok 2007	(153,5)	153,4
Lán til fjármálastofnana í ársbyrjun 2007	147,0	
Innstæður fjármálastofnana í ársbyrjun 2007	(45,1)	101,9
Hækkun á hreinni stöðu		51,5

Lífeyrisskuldbindingar

7. Samkvæmt mati tryggingastærðfræðings námu skuldbindingar Seðlabanka Íslands vegna eftirlauna fyrrverandi bankastjóra, maka þeirra og forstjóra Þjóðhagsstofnunar, en bankinn bar helming af rekstrarkostnaði hennar, samtals 320,7 m.kr. í árslok 2007. Greiðslur vegna þessara kjara námu alls 43,8 m.kr. á árinu 2007 og færast til lækkunar á áður færðri skuldbindingu. Hækkun skuldbindingar bankans, að teknu tilliti til greiðslna, nam um 6,9 m.kr. á árinu 2007 og er hún gjaldfærð.

Ríkissjóður

8. Framlag til ríkissjóðs skv. 34. gr. laga nr. 36/2001 um Seðlabanka Íslands reiknast sem 2/3 hlutar hagnaðar án reiknaðs gengismunar ef eigið fé (án endurmatsreiknings) er hærra en 2,25% af fjárhæð útlána og innlendrar verðbréfaeignar lánakerfisins í lok ársins, annars greiðist 1/3 hluti hagnaðarins í ríkissjóð. Eigið fé bankans í árslok 2007 var undir þessum mörkum og því greiðist 1/3 hluti hagnaðar í ríkissjóð og nemur sú fjárhæð 2,3 ma.kr.

   Gefið var út skuldabréf gagnvart ríkissjóði til fjármögnunar á aukningu gjaldeyrisforðans á árinu 2006. Andvirði skuldabréfsins er 1 milljarður evra og er bréfið til fimm ára og ber 3,75% nafnvexti. Skuldabréfið var selt með afföllum sem miðuðust við 3,88% virka vexti. Markaðsvextir í árslok 2007 voru 4,54% og nam matsbreyting vegna þess 1,8 ma.kr. og var hún tekjufærð þar sem skuldin er skráð við gangverði. Samkvæmt því var gangverð skuldarinnar 88,7 ma.kr. í árslok 2007 og áfallnir vextir námu 0,3 ma.kr. Gjalddagi skuldabréfsins er 1. desember 2011.

9. Á árinu 2007 námu heildarlaun til bankastjórnar og bankaráðs 68,6 m.kr. Bankastjórar fá ekki greidda þóknun fyrir setu í stjórnum og nefndum sem stofnanir og fyrirtæki á fjármálamarkaði standa sameiginlega að eða Seðlabanki Íslands tilnefnir fulltrúa í skv. lögum. Heildargreiðslur til bankastjórnar og bankaráðs á árinu 2007 greinast þannig:

Laun og þóknanir til yfirstjórnar

Bankastjórar	*M.kr.*
Davíð Oddsson	21,6
Eiríkur Guðnason	18,6
Ingimundur Friðriksson	17,8
Jón Sigurðsson	0,4
Bankaráð	
Halldór Blöndal, formaður frá 12. júní	1,6
Helgi S. Guðmundsson, formaður til 12. júní	1,3
Aðrir bankaráðsmenn og varamenn (13)	7,3
	68,6

10. Þóknun Seðlabanka Íslands til Ríkisendurskoðunar vegna endurskoðunar bankans á árinu 2007 nam 1,0 m.kr.

Þóknun endurskoðanda

11. Á síðastliðnum fimm árum hefur eigið fé bankans breyst eins og eftirfarandi tafla sýnir (tölur í m.kr.):

Sundurliðun á eigin fé og þróun á afkomu bankans

Eigið fé	*2007*	*2006*	*2005*	*2004*	*2003*
Eigið fé í ársbyrjun (án endurmats)	43.236	31.379	34.198	40.217	40.254
Eiginfjárframlag	44.000				
Hagnaður (tap) án framl. og gengism.	7.013	48	(186)	487	1.898
Framlag í ríkissjóð	(2.338)	(16)			
Gengismunur ársins	(5.899)	11.825	(2.633)	(6.506)	(1.935)
Eigið fé í árslok (án endurmats)	86.012	43.236	31.379	34.198	40.217
Endurmat eigna	4.991	4.991			
Eigið fé í árslok	91.003	48.227	31.379	34.198	40.217
Stöðutölur/hlutföll í lok árs, ma.kr.					
Heildareignir bankans	476,8	321,8	162,3	106,6	87,3
Eigið fé (án endurmats eigna)	86,0	43,2	31,4	34,2	40,2
Innlend útlán og verðbr.eign lánakerfisins	5.386,0	4.298,2	3.234,8	2.658,1	2.208,3
Eigið fé/heildareignir bankans	18,0%	13,4%	19,3%	32,1%	46,0%
Eigið fé /innlend útlán og verðbr.eign lának.	1,6%	1,0%	1,0%	1,3%	1,8%

12. Seðlabanki Íslands er skuldbundinn til að greiða 750 hluti til Alþjóðagreiðslubankans verði eftir því kallað en nafnverð hvers hlutar er 5.000 SDR. Sú fjárhæð nemur 392 m.kr.

Ábyrgðarskuldbindingar og eignir utan efnahags

Aðild Seðlabanka Íslands að Reiknistofu bankanna er ekki eignfærð í ársreikningi. Að formi til er um að ræða sameiginlegan rekstur á vegum allra banka og sparisjóða landsins samkvæmt samningi þar um. Í samstarfssamningi kemur fram að Seðlabanki Íslands hafi lagt til fimmtung stofnframlags Reiknistofu bankanna. Bókfært eigið fé Reiknistofu bankanna var 1,5 ma.kr. í árslok 2007.

Seðlabanki Íslands hafði í árslok 2007 umsaminn aðgang að lánafyrirgreiðslu erlendra fjármálastofnana að upphæð USD 75 m., sem svarar til 4,7 ma.kr.

Hreinar vaxtatekjur

13. Hreinar vaxtatekjur námu 6 ma.kr. á árinu 2007 samanborið við 1,7 ma.kr. árið á undan. Skýringin á breytingunni liggur aðallega í hækkun á vaxtatekjum af peningastefnuliðum um 10 ma.kr. en til mótvægis er hækkun vaxtagjalda af innstæðum ríkissjóðs að fjárhæð 4,8 ma.kr. Hreinar vaxtatekjur greinast þannig í þús.kr.:

50

	2007	*2006*
Hreinar vaxtatekjur af peningastefnuliðum:		
Af lánum gegn veði	25.170.987	12.412.600
Af bindiskyldum innstæðum innlánsstofnana	(5.459.201)	(2.772.772)
	19.711.786	9.639.828
Hreinar vaxtatekjur af gjaldeyrisforðanum:		
Af erlendum bankainnstæðum	644.594	843.319
Af erlendum verðbréfum	5.290.594	1.968.785
Af erlendu fjármögnunarláni forðans	(3.013.878)	(311.699)
	2.921.310	2.500.405
Aðrar vaxtatekjur (vaxtagjöld):		
Af innstæðum ríkissjóðs og ríkisstofnana:		
Bundin innstæða	(3.980.385)	(3.791.778)
Viðskiptareikningar	(10.322.960)	(5.695.435)
	(14.303.345)	(9.487.213)
Af öðrum eignum	175.088	219.135
Af öðrum innstæðum innlánsstofnana	(2.016.047)	(749.840)
Af erlendum lánum og gjaldeyrisinnstæðum	(441.932)	(421.005)
	(16.586.236)	(10.438.923)
Hreinar vaxtatekjur	6.046.860	1.701.310

Gengisendurmat

14. Gengistap ársins nam 5,9 ma.kr. en á árinu 2006 nam gengishagnaður 11,8 ma.kr. Gengisendurmatið er reiknað af eftirfarandi efnahagsliðum (tölur í þús.kr.):

	2007	*2006*
Gull	(404.157)	320.922
Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn (IMF)	(21.854)	38.811
Erlendar bankainnstæður	(1.577.224)	6.522.344
Erlend verðbréf	(7.393.857)	11.594.613
Erlendar skammtímaskuldir	(9.149)	(148.188)
Innlendir gjaldeyrisr./erlent lán	3.507.580	(6.503.481)
Gengismunur alls	(5.898.661)	11.825.021

Eignir og skuldir bankans greinast á eftirfarandi hátt eftir gjaldmiðlum (tölur í milljónum kr.):

	ISK	*EUR*	*USD*	*GBP*	*Aðrir*	*Samtals*
Eignir	313.273	122.604	26.490	9.356	5.136	476.859
Skuldir	294.288	89.448	299	25	1.796	385.856
					Eigið fé bankans	91.003

Laun og launatengd gjöld

15. Launakostnaður greinist þannig í þús. kr.:

	2007	*2006*
Laun	761.395	686.802
Launatengd gjöld	152.855	138.257
Framlag til lífeyrisskuldbindinga	6.945	65.199
	921.195	890.258
Aukaframlag til Lífeyrissjóðs bankamanna	0	385.662
	921.195	1.275.920

Á árinu 2006 náðist samkomulag á milli Lífeyrissjóðs bankamanna og aðildarfyrirtækja hans um lokauppgjör vegna skuldbindinga sjóðsins. Seðlabankinn átti aðild að samkomulaginu og greiddi samkvæmt því 385,7 m.kr. til sjóðsins. Í samkomulaginu felst að ekki verður um frekari greiðslur aðildarfyrirtækjanna að ræða vegna skuldbindinga sjóðsins til greiðslu lífeyris.

VIÐAUKAR

Fréttir Seðlabanka Íslands á árinu 2007

Nr.	1	8.	febrúar	Stýrivextir Seðlabanka Íslands óbreyttir
-	2	8.	febrúar	Stýrivextir Seðlabanka Íslands óbreyttir
-	3	1.	mars	Seðlabankinn hættir útgáfu *Fjármálatíðinda*
-	4	6.	mars	Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins á fjórða ársfjórðungi 2006
-	5	15.	mars	Fitch lækkar lánshæfismat Ríkissjóðs Íslands í A+/AA+. Horfur stöðugar
-	6	29.	mars	Óbreyttir stýrivextir Seðlabanka Íslands
-	7	16.	maí	Stýrivextir Seðlabanka Íslands óbreyttir
-	8	16.	maí	*Stefnuyfirlýsing bankastjórnar Seðlabanka Íslands:* Óbreyttir vextir
-	9	16.	maí	Breytingar á reglum um viðskipti fjármálafyrirtækja við Seðlabanka Íslands
-	10	5.	júní	Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins á fyrsta ársfjórðungi 2007
-	11	6.	júní	R&I Rating gefur íslenska ríkinu lánshæfiseinkunnina AA+. Horfur stöðugar
-	12	11.	júní	Álit sendinefndar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins 2007
-	13	18.	júní	Nýjar reglur um viðskipti fjármálafyrirtækja við Seðlabanka Íslands og breytt framsetning á vöxtum bankans
-	14	5.	júlí	Óbreyttir stýrivextir Seðlabanka Íslands
-	15	30.	ágúst	Skýrsla Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um íslensk efnahagsmál 2007
-	16	4.	september	Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins á 2. ársfjórðungi 2007
-	17	6.	september	Stýrivextir Seðlabanka Íslands óbreyttir
-	18	6.	september	*Stefnuyfirlýsing bankastjórnar Seðlabanka Íslands:* Stýrivextir Seðlabanka Íslands óbreyttir
-	19	18.	september	Verðbólga yfir þolmörkum
-	20	1.	nóvember	Seðlabanki Íslands hækkar vexti
-	21	20.	nóvember	Standard & Poor's breytir horfum um lánshæfismat ríkissjóðs í neikvæðar vegna ójafnvægis í hagkerfinu. Lánshæfiseinkunnir eru óbreyttar
-	22	4.	desember	Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjóðarbúsins á 3. ársfjórðungi 2007
-	23	20.	desember	Stýrivextir Seðlabanka Íslands óbreyttir
-	24	20.	desember	*Stefnuyfirlýsing bankastjórnar Seðlabanka Íslands:* Stýrivextir Seðlabanka Íslands óbreyttir

Ritaskrá Seðlabanka Íslands fyrir árið 2007

Rit á íslensku:

Ársskýrsla 2006

Fjármálatíðindi 2007

Fjármálastöðugleiki 2007

Peningamál 2007, þrjú hefti

Hagvísar Seðlabanka Íslands, ellefu hefti

Rit á ensku:

Annual report 2006

Monetary Bulletin 2007, þrjú hefti

Financial Stability 2007

Economic Indicators, ellefu hefti

The Economy of Iceland 2007

Central Bank of Iceland Working Papers No. 33: Predicting recessions with leading indicators: An application on the Icelandic economy, eftir Bruno Eklund.

Central Bank of Iceland Working Papers No. 34: An Embarrassment of Riches: Forecasting Using Large Panels, eftir Jana Eklund og Sune Karlsson.

Central Bank of Iceland Working Papers No. 35: Computational Efficiency in Bayesian Model and Variable Selection, eftir Jana Eklund og Sune Karlsson.

Central Bank of Iceland Working Papers No. 36: Forecasting the Icelandic business cycle using vector autoregressive models, eftir Bruno Eklund.

Central Bank of Iceland Working Papers No. 37: Asymmetric Labor Market Institutions in the EMU: positive and normative implications, eftir Mirko Abbritti og Andreas Mueller.

Öll þessi rit eru aðgengileg á vef bankans.

TÖFLUR

Efnisyfirlit töfluviðauka

59	Tafla 1	Yfirlit
60	Tafla 2	Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar
60	Tafla 3	Sala ríkisverðbréfa
61	Tafla 4	Skipting seðla og myntar eftir stærðum í árslok
61	Tafla 5	Úr reikningum Seðlabankans
62	Tafla 6	Úr reikningum innlánsstofnana
63	Tafla 7	Úr reikningum bankakerfisins
63	Tafla 8	Bindiskylduhlutföll (%)
64	Tafla 9	Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu
64	Tafla 10	Dæmi um árlega nafnávöxtun nokkurra útlána innlánsstofnana og dráttarvextir (% á ári)
65	Tafla 11	Almennir inn- og útlánsvextir við Seðlabanka Íslands í % á ári
66	Tafla 12	Efnahagsreikningur Seðlabankans

Tafla 1 Yfirlit

Þjóðhagsstærðir		*1998*	*1999*	*2000*	*2001*	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*
Verg landsframleiðsla[1]	%-breyting frá fyrra ári	6,4	4,1	4,3	3,9	0,1	2,5	7,7	7,1	4,3	0,9
Þjóðarútgjöld[1]	% breyting frá fyrra ári	13,8	4,2	5,9	-2,1	-2,3	5,8	9,9	15,4	9,2	-3,4
Útflutningur[1]	% breyting frá fyrra ári	2,6	4,0	4,2	7,4	3,7	1,6	8,5	7,2	-5,1	4,2
Innflutningur[1]	% breyting frá fyrra ári	23,4	4,4	8,6	-9,1	-2,5	10,8	14,4	29,4	10,1	-8,6
Viðskiptajöfnuður[1]	% af VLF	-7,0	-6,8	-10,1	-4,7	1,5	-4,8	-9,8	-16,1	-25,3	-18,0
Viðskiptakjör[1]	% breyting frá fyrra ári	5,1	-0,6	-2,4	0,3	0,5	-4,0	-1,3	1,0	3,5	-0,3
Hrein skuldastaða við útlönd	% af VLF	57,6	67,1	94,0	102,0	89,8	93,3	113,5	152,4	204,2	226,3
Atvinna (unnin mannár)[1]	% breyting frá fyrra ári	3,4	2,7	2,2	1,6	2,2	0,8	0,9	3,0	5,0	4,5
Atvinnuleysi	% af vinnuafli	2,8	1,9	1,3	1,4	2,5	3,4	3,1	2,1	1,3	1,0
Verðlags- og launaþróun	*%-breytingar*										
Vísitala neysluverðs	frá fyrra ári	1,7	3,4	5,0	6,7	4,8	2,2	3,2	4,0	6,8	5,0
Launavísitala Hagstofu	frá fyrra ári	9,4	6,8	6,6	8,8	7,2	5,6	4,7	6,8	9,5	9,0
Kaupmáttur launa m.v. neysluverð	frá fyrra ári	7,6	3,3	1,6	2,0	2,3	3,4	1,4	2,6	2,6	3,8
Eignaverð	*%-breytingar*										
Fasteignaverð	4. ársfj. / 4. ársfj.	7,8	22,2	13,3	3,1	7,5	9,1	23,3	31,0	5,0	15,0
Hlutabréfaverð, úrvalsvísitala	yfir ár	9,8	47,4	-19,3	-11,2	16,7	56,4	58,9	64,7	15,8	-1,4
Peningamagn og útlán	*%-breytingar*										
M1 með vöxtum	yfir ár	20,2	19,3	4,4	-2,3	23,8	22,6	30,1	23,5	22,5	94,1
M3 með vöxtum	yfir ár	15,1	17,1	11,2	14,9	15,3	17,5	15,0	23,2	19,4	56,6
Útlán og markaðsverðbréf lánakerfis	yfir ár	15,1	17,3	17,2	19,2	3,2	11,4	19,9	31,1	33,6	21,9
Innlend útlán innlánsstofnana	yfir ár	30,3	23,0	50,0	12,6	15,0	16,0	42,1	51,5	41,4	30,7
Gengisþróun og raungengi	*%-breyting*										
Meðalgengisvísitala krónunnar	frá fyrra ári	-1,6	-0,2	0,1	20,1	-3,0	-6,0	-2,0	-10,3	11,7	-2,5
Gengi krónu gagnvart Bandaríkjadal	frá fyrra ári	-0,2	-1,8	-8,2	-19,3	6,8	19,2	9,5	11,6	-9,9	9,0
Gengi krónu gagnvart evru (eku fyrir 1999)	frá fyrra ári	0,4	0,0	6,3	-17,0	1,5	-0,6	-0,5	11,5	-10,9	0,1
Raungengi krónu m.v. neysluverðlag	frá fyrra ári	1,8	2,6	3,9	-12,7	5,1	4,7	2,2	13,5	-6,4	4,2
Raungengi krónunnar m.v. laun	frá fyrra ári	2,9	4,8	3,8	-13,3	4,3	6,0	-2,4	13,6	-1,6	12,8
Seðlabankavextir											
Viðskiptareikningur banka og sparisjóða	% á ári	3,0	3,8	5,9	6,7	5,4	2,9	3,7	7,7	10,9	12,8
Lán gegn veði	% á ári	7,3	8,3	10,4	10,9	8,3	5,4	6,1	9,4	12,4	11,5
Daglán	% á ári	8,5	9,3	11,5	12,3	10,6	7,8	8,3	11,0	13,7	12,4
Ávöxtun í viðskiptum í Kauphöll Íslands											
ICEX-5Y-I	% á ári	.	.	.	.	.	.	.	.	4,6	6,0
ICEX-3M-NI	% á ári	.	.	.	.	.	.	.	.	12,1	13,9
ICEX-5Y-NI	% á ári	.	.	.	.	.	.	.	.	8,5	9,4
Ríkisbréf (5+)	% á ári	7,7	8,4	11,1	9,6	7,8	7,6	7,6	7,6	9,3	10,5
Bankavextir											
Meðalvextir óverðtryggðra skuldabréfalána	% á ári	12,8	13,6	16,7	18,0	15,4	12,0	12,2	14,8	17,1	19,2
Meðalvextir verðtryggðra skuldabréfalána	% á ári	8,8	8,6	9,5	10,2	10,1	9,1	8,0	7,2	6,9	8,0
Meðalávöxtun nýrra almennra útlána[2]	% á ári	13,5	14,2	17,5	.	.	.	.	.	.	.
Dráttarvextir[3]	% á ári	16,5	17,3	21,9	23,7	21,3	17,3	17,3	20,3	22,5	25,0
Erlendur samanburður											
Hagvöxtur í löndum OECD	% á ári	2,6	3,3	4,0	1,1	1,6	1,9	3,1	2,6	3,1	...
Verðbólga í löndum OECD	% milli ára	3,8	3,3	3,7	3,4	2,6	2,4	2,3	2,6	2,6	2,4
Fjármál hins opinbera[4]											
Tekjuafgangur ríkissjóðs	% af VLF	0,4	1,4	1,8	-0,5	-1,3	-1,8	1,0	4,5	5,3	4,1
Hreinn lánsfjárafgangur ríkissjóðs	% af VLF	-0,9	2,2	0,3	-2,8	-1,3	1,6	2,6	8,4	-2,7	-0,2
Heildartekjur hins opinbera	% af VLF	40,8	43,1	43,5	41,8	41,6	42,7	44,2	47,5	48,8	50,3
Heildarútgjöld hins opinbera	% af VLF	41,2	41,9	41,8	42,5	44,1	45,5	44,0	42,3	41,8	44,7
Tekjuafgangur hins opinbera	% af VLF	-0,4	1,1	1,7	-0,7	-2,6	-2,8	0,2	5,2	7,0	4,9
Vergar skuldir hins opinbera	% af VLF	47,6	42,3	40,2	44,1	41,8	40,3	33,8	24,9	29,4	28,8
Hreinar skuldir hins opinbera	% af VLF	28,5	20,9	20,9	21,5	19,3	20,2	17,2	3,5	-1,1	-1,0

1. Spá Seðlabankans fyrir árið 2007 (nóvember 2007). 2. Sbr. 10. gr. vaxtalaga nr. 25/1987. 3. Sbr. 10. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 og (frá júlí 2001) 10. gr. laga nr. 38/2001. 4. Fyrir árið 2007 er stuðst við áætlanir Seðlabanka Íslands.

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, fjármálaráðuneytið, Hagstofa Íslands, Kauphöll Íslands, OECD, Vinnumálastofnun, Seðlabanki Íslands.

Tafla 2 Opinber gengisvísitala og vísitölur meðalgengis og raungengis krónunnar

	Opinber gengisvísitala[1] 31. des. 1991 = 100	Vísitölur meðalgengis[2] 31. des. 1994 = 100			Raungengi krónunnar[3] 2000 = 100			
					Hlutfallslegt verðlag		Hlutfallslegur launakostnaður	
		Meðaltal	Innfl.-vog	Útfl.-vog	Vísitala	%-breyt.[4]	Vísitala	%-breyt.[4]
1997	114,7	97,7	98,3	97,2	92,2	1,0	89,2	1,6
1998	112,8	96,2	96,7	95,7	93,8	1,8	92,2	2,9
1999	112,6	96,0	96,5	95,6	96,3	2,6	96,8	4,8
2000	112,7	96,1	96,3	95,7	100,0	3,9	100,0	3,5
2001	135,4	115,4	115,1	115,3	87,3	-12,7	87,1	-13,1
2002	131,4	112,0	111,7	112,0	91,7	5,1	91,7	5,0
2003	123,5	105,3	104,8	105,4	96,0	4,7	97,0	5,8
2004	121,0	103,1	102,4	103,5	98,1	2,2	94,5	-2,5
2005	108,6	92,6	91,9	93,0	111,4	13,5	105,9	13,5
2006	121,3	103,4	102,6	104,0	104,2	-6,4	106,0	-1,8
2007	118,3	100,9	99,9	101,5	108,6	4,2	117,9	12,8

1. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskri krónu á hverju tímabili. Frá 6. september 1995 er gengisskráningarvogin miðuð við viðskiptavog en hún er byggð á vöru- og þjónustuviðskiptum við helstu viðskiptalönd. Áður var vogin samsett af ECU (76%), USD (18%) og JPY (6%). 2. Vísitalan sýnir meðalgengi erlendra gjaldmiðla gagnvart íslenskri krónu á hverju tímabili, miðað við viðskiptavog frá og með 1995 en áður vöruskiptavog. 3. Byggt á ársfjórðungslegum gögnum um verðlag neysluvöru, laun og framleiðslu í helstu viðskiptalöndum Íslands. 4. Breyting frá fyrra ári.

Tafla 3 Sala ríkisverðbréfa[1]

M.kr.	Spariskírteini Sala	Innlausn	Nettó	Ríkisvíxlar, nettó	Ríkisbréf, nettó	Samtals
1988	4.867	3.413	1.454	-219	-	1.235
1989	5.049	4.170	879	5.171	-	6.050
1990	8.275	1.825	6.450	2.166	75	8.691
1991	5.584	4.433	1.151	298	1.158	2.607
1992	3.661	1.495	2.166	4.645	1.244	8.055
1993	8.200	3.706	4.494	742	3.444	8.680
1994	9.447	6.189	3.258	894	-355	3.797
1995	9.252	9.859	-607	830	1.004	1.227
1996	20.051	27.410	-7.359	391	3.772	-3.197
1997	18.454	15.449	3.005	-7.294	2.932	-1.357
1998	8.957	16.855	-7.898	2.912	-6.320	-11.306
1999	2.975	12.302	-9.327	-5.310	-6.231	-20.868
2000	3.531	13.299	-9.768	-3.928	1.015	-12.681
2001	146	5.690	-5.544	6.033	11.285	11.774
2002	0	18.546	-18.546	1	12.790	-5.755
2003	0	9.453	-9.453	8.500	8.202	7.249
2004	0	11.100	-11.100	-6000	13.010	-4.090
2005	0	21.963	-21.963	-500	10.099	-12.364
2006	0	92.541	-92.541	-7.750	21.866	-78.425
2007	0	323.485	-323.485	7.300	5.497	-310.688

1. Sala og innlausn spariskírteina eru með áföllnum verðbótum og vöxtum, en ríkisvíxlar og ríkisbréf, nettó, eru á nafnvirði.

Tafla 4 Skipting seðla og myntar eftir stærðum í árslok

	2003		2004		2005		2006		2007	
	Þús. kr.	*%*	*Þús. kr.*	*%*	*Þús. kr.*	*%*	*Þús. kr.*	*%*	*Þús. kr.*	*%*
Seðlastærð:										
5.000 kr.	6.105.500	66,9	6.755.000	67,1	7.932.500	69,3	8.787.500	69,5	9.597.500	70,3
2.000 kr.	233.000	2,6	277.000	2,7	279.000	2,4	350.000	2,8	398.000	2,9
1.000 kr.	1.928.500	21,1	2.113.500	21,0	2.264.000	19,8	2.475.000	19,6	2.669.000	19,5
500 kr.	735.500	8,1	810.000	8,0	846.750	7,4	905.000	7,2	989.500	7,2
100 kr.	95.800	1,1	95.600	0,9	95.700	0,8	95.550	0,8	.	.
50 kr.	11.475	0,1	11.625	0,1	11.800	0,1	11.825	0,1	.	.
10 kr.	11.010	0,1	11.055	0,1	11.055	0,1	11.050	0,1	.	.
Samtals	9.120.785	100,0	10.073.780	100,0	11.440.805	100,0	12.635.925	100,0	13.654.000	100,0
Myntstærð:										
100 kr.	747.100	51,4	799.300	51,3	924.500	52,5	1.006.180	53,6	1.188.600	57,1
50 kr.	322.040	22,2	353.440	22,7	388.740	22,1	392.590	20,9	374.890	18,0
10 kr.	245.750	16,9	261.330	16,8	292.130	16,6	314.080	16,8	342.370	16,5
5 kr.	68.780	4,7	72.240	4,6	78.240	4,4	82.480	4,4	89.434	4,3
1 kr.	69.100	4,8	72.218	4,6	77.494	4,4	81.247	4,3	86.132	4,1
Samtals	1.452.770	100,0	1.558.528	100,0	1.761.104	100,0	1.876.576	100,0	2.081.426	100,0

Tafla 5 Úr reikningum Seðlabankans[1]

Staða í árslok í millj. kr.	*2001*	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*
Erlendar eignir, nettó	21.844	20.879	58.150	65.567	67.356	167.975	161.873
Innlendir liðir, nettó[2]	5.972	11.747	-36.450	-27.009	-19.904	-108.457	-70.565
Kröfur á ríkissjóð og ríkisstofnanir, nettó	-31.099	-20.851	-22.185	-17.782	-75.916	-211.036	-211.177
Kröfur á innlánsstofnanir	54.053	69.141	24.038	31.771	77.772	119.863	258.165
Kröfur á aðrar fjármálastofnanir	22.774	8.227	4.193	8.993	11.902	28.547	50.102
Aðrar kröfur	105	65	87	84	189	499	131
Innstæður annarra fjármálastofnana	-2.126	-1.334	-33	-13.681	-145	-131	-1.425
Ýmsar eignir, nettó	-37.735	-43.500	-42.549	-36.394	-33.706	-46.199	-166.361
Grunnfé	27.817	32.626	21.700	38.558	47.452	59.518	167.841
Sjóður og innstæður innlánsstofnana	20.410	24.960	13.311	29.415	36.952	48.047	155.403
Bindireikningar[3]	17.678	21.874	3.830	0	0	0	0
Innstæðubréf	0	0	4.501	4.404	2.294	1.777	0
Sjóður og aðrar innstæður	2.732	3.087	4.980	25.012	34.658	46.269	155.403
Seðlar og mynt í umferð	7.406	7.666	8.390	9.143	10.500	11.471	12.438

1. Sjá nánari sundurliðun í töflu 12. 2. Innstæður eru merktar með mínusmerki. 3. Ekki eru notaðir lengur sérstakir bindireikningar heldur eingöngu viðskiptareikningar lánastofnana.

Tafla 6 Úr reikningum innlánsstofnana[1]

Staða í árslok í m.kr.	*2001*	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007[2]*
Eignir:							
Kröfur á innlendar lánastofnanir	80.324	81.977	59.508	89.757	105.362	196.396	205.849
Innlend útlán og markaðsverðbréf	790.578	863.986	1.062.053	1.431.579	2.205.912	2.969.617	3.828.064
Útlán	675.999	694.524	805.376	1.123.510	1.701.808	2.407.176	3.145.497
Eignarleigusamningar	401	139	16.442	18.739	18.909	28.380	38.126
Ríkisvíxlar	10.591	7.066	14.849	2.440	5.248	2.770	3.401
Markaðsskuldabréf og -víxlar	70.840	118.991	166.669	195.604	256.788	275.620	393.878
Hlutabréf	32.747	43.266	58.717	91.287	223.158	255.670	247.162
Afleiðusamningar	...	...	...	...	...	...	264.625
Hlutdeildarfyrirtæki	11.577	16.217	8.655	11.159	28.892	21.125	29.232
Hlutir í tengdum fyrirtækjum	5.184	10.436	38.184	44.143	67.996	80.329	131.384
Aðrar eignir	...	...	...	...	...	...	305.304
Erlendar eignir, alls	69.398	129.002	307.662	633.492	1.488.256	3.031.477	4.752.566
Erlend útlán og markaðsverðbréf	33.932	59.239	132.762	237.430	723.831	1.284.133	2.852.029
Útlán til erlendra aðila	28.393	46.296	113.267	190.455	500.953	817.046	1.989.454
Markaðsskuldabréf og -víxlar	1.408	2.248	3.098	4.554	71.165	227.456	577.245
Hlutabréf	4.131	10.695	16.397	42.421	151.713	239.631	285.330
Afleiðusamningar	0	0	0	0	0	0	132.240
Hlutdeildarfyrirtæki	0	0	208	315	1.168	1.714	76.560
Hlutir í tengdum fyrirtækjum	5.501	5.740	24.244	118.088	205.190	329.305	619.730
Aðrar eignir	29.965	64.023	150.448	277.659	558.067	1.416.326	1.072.007
Eignir, samtals	977.762	1.126.906	1.489.356	2.239.544	3.933.324	6.346.303	9.682.280
Skuldir:							
Innlendar skuldir, alls	496.219	606.412	640.189	785.108	1.137.043	1.545.990	2.580.247
Skuldir við Seðlabanka	54.194	69.311	24.062	31.822	77.766	120.388	281.444
Innstæður innlendra aðila, alls	335.497	387.562	455.923	524.686	647.001	774.714	1.217.200
Innlán frá innlánsstofnunum	0	0	0	0	0	0	107.923
Verðbréfaútgáfa	49.711	72.800	76.372	95.689	146.243	252.498	407.172
Víkjandi lán	17.761	24.457	24.304	25.080	30.392	30.668	40.934
Beinar lántökur	23.270	19.656	36.446	72.359	130.997	188.684	238.992
Afleiðusamningar	...	...	...	...	...	...	76.807
Aðrar skuldir[3]	15.786	32.626	23.081	35.471	104.644	179.038	209.775
Erlendar skuldir, alls	417.512	440.015	737.097	1.212.415	2.391.125	4.234.096	6.182.487
Innlán frá erl. aðilum, öðrum en lánastofnunum	...	...	18.839	14.501	52.069	364.595	1.293.293
Afleiðusamningar	...	...	...	...	...	...	93.063
Verðbréfaútgáfa	195.423	196.611	478.829	896.934	1.842.123	2.814.959	2.596.502
Víkjandi lán	14.367	11.749	20.641	71.980	151.125	360.588	417.628
Beinar lántökur	207.722	231.655	218.788	229.000	345.808	693.954	1.389.581
Aðrar skuldir	0	0	0	0	0	0	392.419
Eigið fé og hlutdeild minnihluta	64.031	80.479	112.070	242.021	405.156	566.217	919.547
Skuldir og eigið fé	977.762	1.126.906	1.489.356	2.239.544	3.933.324	6.346.303	9.682.281

1. Framsetning efnahags innlánsstofnana hefur breyst frá fyrri ársskýrslum. Seðlabankaliðir eru ekki lengur nettaðir út og afleiður sem voru áður utan efnahags hafa bæst við. Kaupþing fékk leyfi til reksturs viðskiptabanka 11. janúar 2002 og sameinaðist Búnaðarbanka 1. maí 2003. Straumur fékk leyfi til reksturs viðskiptabanka 1. september 2007. Glitnir sameinaðist Íslandsbanka 1. maí 2003. 2. Bráðabirgðatölur. 3. Aðrar skuldir eru settar fram nettó árin 2001-2006.

Skýring: Sjá nánar á vefsíðu Seðlabanka Íslands, www.sedlabanki.is, undir tenglinum Hagtölur.

Tafla 7 Úr reikningum bankakerfisins[1]

Staða í árslok í m.kr.	*2001*	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007[2]*
Erlendar eignir, nettó	-317.404	-295.953	-350.646	-441.376	-684.319	-686.404	-1.268.337
Erlend útlán og markaðsverðbréf	33.931	59.239	132.762	237.430	723.831	1.284.133	2.990.351
Aðrar erlendar eignir	51.809	73.074	233.050	461.629	831.781	1.915.338	1.925.524
Erlend verðbréfaútgáfa	-195.423	-196.611	-478.829	-896.934	-1.842.123	-2.814.959	-2.596.502
Aðrar erlendar skuldir	-207.721	-231.655	-237.629	-243.501	-397.808	-1.070.916	-3.587.710
Innlend útlán og markaðsverðbréf	749.804	803.219	976.519	1.327.859	1.914.880	2.523.615	3.405.498
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	-2.291	12.976	14.452	-1.779	-52.286	-183.410	-186.038
Sveitarfélög og -stofnanir	18.070	19.194	13.762	13.504	10.788	12.327	12.038
Fjármálastofnanir, aðrar en bankar	81.969	89.709	150.567	192.026	208.125	274.438	422.358
Fyrirtæki	472.031	486.905	592.653	808.165	1.191.840	1.704.921	2.313.645
Heimili	180.025	194.435	187.886	305.840	544.418	707.531	838.197
Óflokkað	0	0	17.199	10.103	11.995	7.808	5.298
Aðrar fjármálastofnanir (innstæður = -)	-2.126	-1.334	-31	-13.681	-145	-131	-1.431
Annað, nettó	-14.389	-18.248	-48.709	-170.922	-295.673	-599.971	-260.359
Peningamagn, sparifé og innlend verðbréfaútgáfa (M4)	392.615	468.028	540.687	629.521	803.746	1.037.629	1.636.809
Innlend verðbréfaútgáfa	49.711	72.800	76.372	95.689	146.243	252.498	407.172
Peningamagn og sparifé (M3)	342.904	395.228	464.315	533.832	657.503	785.131	1.229.637
Bundin innlán	196.723	235.482	275.184	291.753	353.501	423.084	580.385
Peningamagn og almennt sparifé (M2)	146.180	159.746	189.131	242.079	304.002	362.047	649.253
Almennt sparifé	75.311	71.990	81.545	102.125	131.216	150.498	238.533
Peningamagn (M1)	70.869	87.755	107.586	139.953	172.786	211.549	410.720
Veltiinnlán	0	0	99.197	130.811	162.286	200.077	398.282
Seðlar og mynt í umferð	7.406	7.666	8.389	9.142	10.500	11.472	12.438
Aðrar innlendar lántökur	23.270	19.656	36.446	72.359	130.997	199.480	238.562

1. Í september 2003 var tekin upp sjálfvirk lánaflokkun samkvæmt ÍSAT95-staðli og hafði það í för með sér breytingar á flokkun útlána á geira. Framsetning efnahags innlánsstofnana hefur breyst frá fyrri ársskýrslum. Seðlabankaliðir eru ekki lengur nettaðir út og afleiður sem voru áður utan efnahags hafa bæst við. 2. Bráðabirgðatölur.

Tafla 8 Bindiskylduhlutföll (%)[1]

Gildistími frá:	*Bindiskylduhlutfall %*
1. júní 1979	28,0
17. apríl 1985	18,0
1. mars 1987	13,0
1. ágúst 1988	12,0
1. mars 1989	11,0
1. maí 1990	10,0
1. júní 1990	7,0
31. október 1991	6,0

Gildistími frá:	*Bindiskylduhlutfall %*
1. janúar 1992	7,0
1. nóvember 1992	6,0
1. desember 1992	5,0
1. nóvember 1993	4,0 (2,5)[2]
21. maí 1998	4,0 (1,5)[2]
21. mars 2003	3,0 (1,0)[2]
21. desember 2003	2,0 (0,0)[3]

1. Bindiskylda sem hlutfall af heildarinnstæðum frá og með 1. júní 1979, af innlendu ráðstöfunarfé frá og með 1. mars 1989 og af öllu ráðstöfunarfé frá og með 21. maí 1998. 2. Innan sviga er bindiskylduhlutfall bundinna innstæðna og verðbréfa. 3. Innan sviga er bindiskylduhlutfall innstæðna og verðbréfaútgáfu með upphaflegan eftirstöðvatíma lengri en 2 ár, svo og verðbréfa sem sett eru að veði í viðskiptum við Seðlabanka Íslands (áður endurhverf viðskipti).

Tafla 9 Helstu vextir sem birtir hafa verið samkvæmt 2. mgr. 10. gr. og bráðabirgðaákvæði III laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu

	Almennir vextir lána, vextir af skaðabótakröfum og dráttarvextir í % á ári		
	Almennir vextir óverðtryggðra lána	*Almennir vextir verðtryggðra lána*	*Vextir af skaðabótakröfum*
1. janúar 2007	16,0	4,85	10,7
1. febrúar	16,0	4,95	10,7
1. mars	16,0	4,95	10,7
1. apríl	16,0	4,95	10,7
1. maí	16,0	4,95	10,7
1. júní	16,0	4,95	10,7
1. júlí	16,0	4,95	10,7
1. ágúst	16,0	5,00	10,7
1. september	16,0	5,40	10,7
1. október	16,0	5,40	10,7
1. nóvember	16,0	5,75	10,7
1. desember	16,5	6,30	11,0
Meðaltal 2006	13,9	4,6	9,3
Meðaltal 2007	16,0	5,2	10,7

Tafla 10 Dæmi um árlega nafnávöxtun nokkurra útlána innlánsstofnana og dráttarvextir (% á ári)

	Almenn óverðtryggð skuldabréf[1]		*Ný (löng) verðtryggð lán*[2]		*Dráttarvextir*		*Breyting lánskjara-vísitölu*[3]
	Nafn-ávöxtun	*Raun-ávöxtun*	*Nafn-ávöxtun*	*Raun-ávöxtun*	*Nafn-ávöxtun*	*Raun-ávöxtun*	
1990	17,1	9,3	15,7	8,0	26,0	17,6	7,1
1991	18,4	10,0	17,5	9,2	25,0	16,1	7,6
1992	13,5	11,8	11,0	9,3	19,5	17,7	1,6
1993	14,8	11,5	12,4	9,1	17,7	14,3	3,0
1994	10,9	9,5	9,3	7,9	14,2	12,8	1,3
1995	11,9	10,1	10,5	8,7	14,6	12,8	1,6
1996	12,8	10,5	11,1	8,9	15,8	13,5	2,1
1997	13,3	11,1	11,2	9,0	16,3	14,0	2,0
1998	13,2	11,8	10,1	8,8	16,5	15,1	1,3
1999	14,1	8,0	14,7	8,6	17,3	11,1	5,6
2000	17,4	12,7	14,1	9,5	22,0	17,2	4,2
2001	18,8	9,4	19,7	10,2	23,7	13,9	8,6
2002	16,0	13,7	12,3	10,1	21,3	18,9	2,0
2003	12,4	9,4	12,0	9,1	17,3	14,2	2,7
2004	12,6	8,3	10,5	6,3	17,3	12,9	3,9
2005	15,3	10,7	10,3	5,9	20,3	15,5	4,2
2006	18,6	10,9	13,4	6,1	22,5	14,6	6,9
2007	20,2	13,5	12,9	6,6	25,0	18,0	5,9

1. Vegið meðaltal vaxta innlánsstofnana. Gert er ráð fyrir tveimur gjalddögum á ári. 2. Vegið meðaltal vaxta innlánsstofnana af nýjum verðtryggðum lánum. 3. Milli janúargilda.

Tafla 11 Almennir inn- og útlánsvextir við Seðlabanka Íslands í % á ári

	Viðskiptareikn. lánastofnana	Bindiskyldar innstæður	Daglán forv.	Ávöxtun á lánum gegn veði[1]	Lán gegn veði (nafnvextir)	Ávöxtun innstæðubréfa 7 daga	Innstæðubréf 7 daga (nafnvextir)
12. janúar 2000	4,50	7,30	10,80	9,00	.	.	.
18. janúar	4,50	7,30	10,80	9,80	.	.	
21. janúar	5,30	8,10	10,80	9,80	.	.	.
14. febrúar	5,30	8,10	11,10	9,80	.	.	.
15. febrúar	5,30	8,10	11,10	10,10	.	.	.
21. febrúar	5,60	8,40	11,10	10,10	.	.	.
19. júní	5,60	8,40	11,60	10,60	.	.	.
21. júní	6,10	8,90	11,60	10,60	.	.	.
1. nóvember	6,90	9,70	12,40	11,40	.		
28. mars 2001	6,70	9,50	12,40	10,90	.	.	.
11. nóvember	6,70	8,70	12,00	10,10	.	.	.
1. apríl 2002	6,20	8,20	12,00	9,60	.	.	.
1. maí	5,90	7,90	11,70	9,30	.	.	.
21. maí	5,70	7,40	11,20	8,80	.	.	.
21. júní	5,70	7,10	10,90	8,50	.	.	.
1. ágúst	5,40	6,70	10,30	7,90	.	.	.
1. september	5,10	6,40	10,00	7,60	.	.	.
21. september	4,60	5,90	9,50	7,10	.	.	.
21. október	4,30	5,60	9,20	6,80	.	.	.
11. nóvember	3,80	5,10	8,70	6,30	.	.	.
17. desember	3,30	4,60	8,20	5,80	.	.	.
28. febrúar 2003	2,80	4,10	7,70	5,30	.	.	.
11. maí	3,00	4,30	7,90	5,50	.	.	.
8. júní	3,25	4,50	8,00	5,75	.	.	.
6. júlí	3,75	5,00	8,25	6,25	.	.	.
21. september	4,25	5,50	8,75	6,75	.	.	.
1. nóvember	5,00	6,00	9,25	7,25	.	.	.
10. desember	6,25	7,25	10,25	8,25	.	.	.
21. febrúar 2005	6,75	7,75	10,75	8,75	.	.	.
29. mars	7,25	8,00	10,75	9,00	.	.	.
7. júní	8,00	8,75	11,00	9,50		9,35	.
4. október	8,75	9,50	11,75	10,25		10,10	.
11. desember	9,00	9,75	12,00	10,50		10,35	.
1. febrúar 2006	9,25	10,00	12,25	10,75		10,60	.
1. apríl	10,00	10,75	13,00	11,50		11,35	.
21. maí	10,75	11,50	13,75	12,25		12,10	.
11. júní	11,50	12,00	14,25	13,00		12,85	.
21. ágúst	12,00	12,25	14,50	13,50		13,35	.
21. september	12,50	12,75	15,00	14,00		13,85	.
21. desember	12,75	13,00	15,25	14,25		14,10	.
20. júní 2007	12,75	13,00	15,25	14,25		14,10	.
21. júní	12,75	13,00	15,25		13,30		13,20
1. nóvember	12,75	13,25	15,25		13,75		13,65
Tímavegin meðaltöl							
1998	3,00	5,50	8,50	7,30	.	.	.
1999	3,80	6,60	9,30	8,30	.	.	.
2000	5,90	8,70	11,40	10,40	.	.	.
2001	6,70	9,40	12,30	10,90	.	.	.
2002	5,50	7,00	10,70	8,40	.	.	.
2003	2,80	4,10	7,70	5,30	.	.	.
2004	3,65	4,88	8,28	6,09	.	.	.
2005	7,69	8,50	11,02	9,35	.	.	.
2006	11,00	11,52	13,77	12,50	.	12,35	.
2007	12,83	13,04	15,25	14,25	.	14,10	.

1. Stýrivextir.

Tafla 12 Efnahagsreikningur Seðlabankans

Í m.kr.	*Árslok*					
	2001	*2002*	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*
Eignir:						
Erlendar eignir	*36.823*	*37.378*	*58.274*	*65.709*	*67.506*	*168.070*
Bankainnstæður	5.228	9.509	22.740	23.171	21.049	41.650
Gulleign	1.752	1.727	1.873	1.707	2.074	2.934
Verðbréf og ríkisvíxlar	27.423	24.093	31.695	39.058	42.702	121.467
Gjaldeyrisstaða og SDR	2.420	2.050	1.966	1.773	1.681	2.019
Innlendar eignir	*79.321*	*79.248*	*29.033*	*40.881*	*94.789*	*153.772*
Innlánsstofnanir	*54.053*	*69.141*	*24.038*	*31.771*	*77.772*	*119.863*
Verðbréf	131	105	0	0	0	0
Lán gegn veði	50.020	69.035	24.038	31.771	77.772	119.863
Skammtímalán	3.902	0	0	0	0	0
Aðrar fjármálastofnanir	*22.774*	*8.227*	*4.193*	*8.993*	*11.902*	*28.547*
Markaðsskráð verðbréf	2.954	3.445	3.223	3.232	1.832	1.473
Lán gegn veði	18.790	4.782	969	5.762	10.070	27.074
Skammtímalán	1.030	0	0	0	0	0
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	*2.389*	*1.816*	*715*	*32*	*0*	*0*
Ríkissjóður, viðskiptareikningar	244	0	0	0	0	0
Markaðsskráð verðbréf	2.144	1.816	715	32	0	0
Ríkisvíxlar	0	0	0	0	0	0
Aðrir aðilar	*105*	*65*	*87*	*84*	*189*	*499*
Ýmsir reikningar	77	25	43	39	151	404
Verðbréf	28	41	44	45	38	95
Fasteignir og lausafé	*0*	*0*	*0*	*0*	*4.926*	*4.864*
Fasteignir	0	0	0	0	4.527	4.479
Aðrar eignir	0	0	0	0	399	385
Eignir = skuldir	*116.144*	*116.627*	*87.307*	*106.590*	*162.294*	*321.842*
Skuldir:						
Erlendar skuldir	*17.108*	*18.301*	*1.858*	*1.703*	*1.634*	*1.873*
Til skamms tíma	14.979	16.499	124	142	150	95
Til langs tíma	0	0	0	0	0	0
Mótvirði SDR við IMF	2.130	1.802	1.735	1.561	1.484	1.779
Innstæða IMF v/kvóta	0	0	0	0	0	0
Innlendar skuldir	*64.709*	*59.500*	*45.230*	*70.689*	*124.291*	*271.599*
Seðlar og mynt	*9.174*	*9.590*	*10.583*	*11.632*	*13.202*	*14.513*
Innlánsstofnanir	*18.643*	*23.037*	*11.117*	*26.926*	*34.250*	*45.006*
Almennar innstæður	965	1.163	2.786	22.519	31.956	43.228
Bindireikningar	17.678	21.874	3.830	0	0	0
Innstæðubréf	0	0	4.501	4.404	2.294	1.777
Aðrar fjármálastofnanir	*2.126*	*1.334*	*31*	*13.681*	*145*	*131*
Almennar innstæður	837	75	31	13.681	145	131
Bindireikningar	1.288	1.259	0	0	0	0
Gjaldeyrisreikningar	0	0	0	0	0	0
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	*33.488*	*22.667*	*22.901*	*17.815*	*75.916*	*211.002*
Ríkissjóður, viðskiptareikningur	11.232	8.771	9.689	16.257	33.573	80.114
Ríkisstofnanir	1.575	1.977	1.208	519	371	567
Gjaldeyrisreikningar	4.544	399	487	1.039	9.113	97.235
Bundin innlán	16.137	11.520	11.517	0	32.859	33.085
Aðrar skuldir	*1.279*	*2.872*	*597*	*636*	*778*	*731*
Eigið fé	*34.327*	*38.827*	*40.217*	*34.198*	*36.370*	*48.336*

Mánaðarlok 2007

janúar	febrúar	mars	apríl	maí	júní	júlí	ágúst	sept.	okt.	nóv.	des.
160.579	*160.650*	*155.165*	*151.660*	*145.062*	*144.178*	*145.536*	*152.388*	*155.426*	*157.213*	*163.181*	*163.586*
18.147	18.856	15.129	13.609	14.399	12.341	12.522	14.503	16.829	18.219	19.248	19.348
2.860	2.863	2.791	2.781	2.589	2.578	2.586	2.705	2.928	3.014	3.043	3.305
137.666	137.041	135.389	133.436	126.327	127.493	128.679	133.372	133.871	134.213	139.075	139.109
1.907	1.890	1.856	1.833	1.747	1.766	1.749	1.808	1.798	1.767	1.815	1.823
157.970	*163.780*	*161.287*	*200.918*	*175.450*	*180.608*	*204.720*	*204.890*	*249.345*	*236.066*	*252.444*	*313.273*
116.816	*131.564*	*126.239*	*171.828*	*147.437*	*139.913*	*157.908*	*186.916*	*216.606*	*213.406*	*220.206*	*258.165*
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
116.816	125.562	126.239	171.828	147.437	139.913	157.908	186.916	216.606	213.406	220.206	258.165
0	6.002	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35.778	*27.161*	*29.996*	*24.018*	*22.947*	*35.642*	*41.757*	*12.899*	*27.688*	*17.610*	*27.201*	*50.102*
1.432	1.433	1.427	1.393	1.394	1.431	1.405	1.412	1.434	1.418	1.431	1.447
34.346	25.729	28.569	22.625	21.553	34.211	40.351	11.486	26.254	16.192	25.769	44.554
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.102
0	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
518	*129*	*127*	*147*	*136*	*124*	*121*	*143*	*116*	*115*	*99*	*131*
422	34	31	52	47	35	32	54	27	25	23	55
95	95	95	95	89	89	89	89	89	90	76	76
4.859	*4.925*	*4.925*	*4.925*	*4.930*	*4.930*	*4.934*	*4.932*	*4.934*	*4.936*	*4.938*	*4.875*
4.479	4.545	4.545	4.545	4.550	4.550	4.554	4.552	4.554	4.556	4.558	4.517
380	380	380	380	380	380	380	380	380	380	380	357
318.549	*324.431*	*316.451*	*352.578*	*320.513*	*324.786*	*350.256*	*357.278*	*404.771*	*393.280*	*415.625*	*476.858*
4.326	*1.947*	*4.519*	*1.870*	*1.783*	*1.805*	*2.135*	*2.035*	*2.031*	*3.314*	*2.047*	*1.713*
2.646	278	2.880	260	245	250	596	439	444	1.762	451	100
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.680	1.669	1.639	1.610	1.538	1.554	1.540	1.596	1.587	1.551	1.597	1.613
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
270.336	*278.383*	*269.254*	*309.199*	*236.652*	*240.086*	*264.667*	*269.160*	*315.860*	*302.753*	*323.752*	*384.143*
13.556	*13.615*	*14.064*	*14.367*	*15.001*	*15.402*	*15.927*	*15.615*	*15.360*	*14.900*	*15.132*	*15.735*
29.516	*41.275*	*37.353*	*72.516*	*47.343*	*49.930*	*61.909*	*59.155*	*95.814*	*75.890*	*88.641*	*152.111*
27.525	39.161	35.236	70.398	45.229	49.930	61.909	59.155	95.814	75.890	88.641	152.111
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.991	2.114	2.116	2.118	2.115	0	0	0	0	0	0	0
195	*176*	*255*	*264*	*484*	*476*	*630*	*679*	*484*	*631*	*709*	*1.425*
195	176	255	264	484	476	630	679	484	631	709	1.425
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
226.338	*222.477*	*215.910*	*219.564*	*172.716*	*173.126*	*185.003*	*192.429*	*202.844*	*209.870*	*217.787*	*211.177*
102.222	97.373	93.210	97.429	54.352	53.427	72.338	76.266	84.578	93.368	97.087	93.971
445	558	819	1.017	1.082	625	640	710	789	588	665	536
91.300	91.839	88.802	88.758	84.550	85.982	85.825	88.951	90.683	89.713	93.532	89.855
32.372	32.708	33.080	32.360	32.732	33.092	26.201	26.502	26.794	26.201	26.503	26.815
731	840	1.672	2.487	1.108	1.151	1.198	1.282	1.358	1.463	1.483	3.694
43.887	*44.102*	*42.677*	*41.509*	*82.077*	*82.896*	*83.453*	*86.084*	*86.881*	*87.213*	*89.826*	*91.003*